

La Pilastro

Revista del municipi de Bescanó

Núm 15 - Abril 2002



Telèfons d'interès

Ajuntament:

Oficines municipals	972 44 00 05
Fax	972 44 27 02
Recaptació	972 44 26 49
Hotel d'Entitats	972 44 01 60
Piscines	972 44 28 68
Consultori sanitari	972 44 25 70
Farmàcia	972 44 00 59
Cinema Unió	972 44 01 60
Escola pública	972 44 02 28
Escola bressol	972 44 03 63
Biblioteca	972 44 07 20
Casal d'avis	972 44 07 79
Mossos d'Esquadra	088
Ambulàncies	972 41 00 10
Bombers	085

Parròquies:

Sant Llorenç de Bescanó	972 44 02 81
Sant Andreu d'Estanyol	972 44 02 81
Sant Pere de Montfullà	972 23 81 89
Sant Mateu de Vilanna	972 42 08 07

Horari dels serveis d'atenció al públic de l'Ajuntament

Oficines municipals: de les 10 del matí a les 2 de la tarda, de dilluns a dissabte.

Assistent social: els dimarts, de les 9 del matí a les 2 de la tarda (millor concertar hora prèviament).

Recaptació: dimarts, de les 10 a 2/4 de 2 del matí.

Serveis tècnics:

- Aparellador: els divendres, de les 10 del matí a les 3 de la tarda i de 4 a 8.

- Arquitecte: els divendres, de la 1 del migdia a les 3 de la tarda, prèvia concertació d'hora.

Agenda

Durant tot el mes de maig

- Obertes les inscripcions del Casal d'Estiu. Organitza: GEB.

Divendres 3 de maig

- Projectió de les pel·lícules "La tragèdia de l'aigua. Inundació de l'any 1940", "Inundació de 1963" i "La presa de Susqueda. Any 1968", 1a sessió a les 6 de la tarda i 2a sessió a les 8 del vespre, al Casal d'Avis.

Organitza: Casal d'Avis i Museu de l'Aigua de Salt.

Diumenge 5 de maig

- XVII Marxa Popular de Bescanó, sortida del Parc de l'Ajuntament a 2/4 de 9 del matí, inscripcions de 2/4 de 8 a 2/4 de 9 del matí. Organitza: Grup Excursionista l'Isard i GEB.
- Sardanes i Ball, amb la cobla Bisbal Jove i el grup Premium, a les 5 de la tarda al pavelló. Organitza: Agrupació Sardanista Avi Guillem.

Dissabte 18 de maig

- Partit de futbol Catalunya-Brasil. A les 2 de la tarda, arrossada popular a l'aparcament de l'Ajuntament; seguidament, actuació de Josep M. Cantimplora i l'Orquestra Claretita; a les 6 de la tarda, sortida cap a Barcelona. Organitza: CE Bescanó i Grup de suport a les seleccions catalanes. A 2/4 de 5 de la tarda, sortida cap a Barcelona des de davant l'Església de l'Assumpta. Organitza: Regidoria d'Esports i Joventut.
- Musical "La bella i la bèstia", a càrrec de la coral infantil Rossinyol i la coral Alimara, a les 7 de la tarda, al Teatre Municipal Alba Becanonina. Organitza: Corals Rossinyol i Alimara.

Diumenge 26 de maig

- 6a Trobada de Penyes Blaugranes de les comarques gironines. Organitza: Penya Blaugrana de Bescanó.
- A 2/4 de 10 del matí, concentració de penyistes i esmorzar al Parc de l'Ajuntament.
- A 2/4 d'11 del matí, missa a l'església de l'Assumpta en honor de la trobada i en memòria dels socis i simpatitzants difunts.
- A 3/4 d'11 del matí, sortida del Parc de l'Ajuntament i recorregut pels carrers del poble amb els Grallers i Geganters de Bescanó, i desfilada de penyes i estandards participants.
- A 2/4 d'1 de la tarda, sardanes a càrrec de la cobla Vila de la Jonquera i presentació del portaveu de les penyes de Girona al Consell de Penyes del F.C. Barcelona, a la plaça de les Nacions.
- A les 2 de la tarda, dinar de germanor, al pavelló.
- Tot seguit, ball de fi de festa amb la Gramola.
- Representació de l'obra de teatre "Actrius", de Josep M. Benet i Jornet, a càrrec del Grup de Teatre de Sant Josep, a les 5 de la tarda, al Teatre Municipal Alba Bescanonina. Organitza: Alba Bescanonina.
- Pujada al cim del Pedraforca, sortida del Parc de l'Ajuntament a les 6 del matí. Organitza: Colla Excursionista l'Isard.
- Excursió al Cirque du Soleil. Inscripcions al Casal d'Avis. Organitza: Regidoria de Benestar Social.

El valor de les coses

La nostra societat sembla que camina, un pèl desorientada, a causa d'una falta important de valors o, al menys, a causa d'una desviació dels valors considerats tradicionals.

És cert que alguns dels valors de sempre perden actualitat, deixen de ser valors en la nova societat i sempre ha estat d'aquesta manera en el pas dels segles.

Hi ha alguns valors dels quals part de la comunitat en fan cas omís i causen un perjudici a tots, àdhuc a ells mateixos.

En aquesta mateixa revista fem referència al valor de l'aigua. En alguns sectors a Bescanó, ric sempre en aquesta qüestió, sembla que no preocupa massa una possible mancança. En una altra pàgina es fa esment de la necessitat d'una recollida selectiva de les deixalles, la qual cosa implica fer-ne una tria. En realitat, parlem de dos valors: el de l'ordre i el de la previsió.

Aparentment algunes coses no tenen valor perquè no sempre es paga el seu servei en diners i no s'estimen tant com aquelles que et costen uns quants calers.

No es necessiten pas estudis de sociologia per veure que el comportament de la majoria dels nostres nens i nenes tendeix a fer despeses de diners, sense to ni so, en foteses. Els menors no tenen sentit de l'estalvi i els majors no sempre els ensenyen.

A voltes, la gent no aprecia el desgast físic, moral, de temps i de diners que moltes persones dediquen a la comunitat i prefereixen el lluïment personal, la satisfacció del seu esport preferit i en supervaloren les estrelles de qualsevol, mentre infravaloren el paper a la societat dels governants, siguin nacionals o locals. Això ens porta a considerar que part de la nostra societat no sap donar el valor real a cada qüestió.

AGENDA I SERVEIS.....	2
EDITORIAL	3
EL POBLE EN VIU	4-9
INFORMACIÓ MUNICIPAL.....	10-13
ENTREVISTA	14-15
ESCOLA.....	16-20
APUNTS D'HISTÒRIA	21
GENT GRAN.....	22-23
JARDINERIA.....	23
ESPORTS	24-25
SALUT.....	26-27
ENTRE CAMINS I CORRIOLS	28-29
MOSAIC	30-31

EDITA: AJUNTAMENT DE BESCANÓ

CONSELL DE REDACCIÓ: Lluís Comamala, Mei Ferrer, Fina Jiménez, Joan Masoliver, Ramon Ministrat, Ramon Ponsati i Dolores Vilamitjana

PORTADA: Fira de l'embotit

ELABORA: JJ Comunicació

IMPRIMEIX: Palahí Arts Gràfiques, SC

DIPÒSIT LEGAL: GI-1260-96

Amb el suport de



Diputació
de Girona

El Consell de Redacció



Més de 90 persones treballen a l'estrena dels Pastorets de Bescanó "Betlem any zero"

Aquestes passades festes nadalenques, el grup ONAC-SEB va estrenar en el Teatre Municipal Alba Bescanovina els Pastorets "Betlem any zero", escrits i dirigits per Ferran Massaneda, Nando.

És la primera vegada a la història del nostre poble que un bescanoní ha escrit una versió dels Pastorets que, per cert, van tenir un èxit molt important de públic (totes les representacions estaven plenes) tant de Bescanó com de fora (llàstima que no es representessin més dies). El més important de tot, però, és que aquest públic va sortir molt satisfet i comentant que eren uns dels Pastorets més divertits que havien vist.



S'ha de remarcar que són uns dels Pastorets amb més nombre de participants, unes noranta persones en total, entre actors, orquestra, coral i veus, tècnics, tramoies, maquillatge, perruqueria... Així es va dir en el programa radiofònic d'Ona Catalana dedicat als Pastorets de tot Catalunya. Aquest programa, dirigit per Montse Prat, va escollir dos representants per província, un de la capital i l'altre de comarques, per ser presents a l'estudi mentre es feia l'emissió de l'espai. De Girona hi va participar el Sr. Ribas, director dels "Pastorets de Girona", i en representació de les comarques gironines va anar-hi en Nando Massaneda, convidat com a autor i director de l'obra.



Aquesta és la segona obra de teatre que escriu en Nando. La seva primera creació, titulada "Aquella festa major", es va estrenar durant la Festa Major de Bescanó de l'any 2000. També sabem que està a punt d'acabar-ne una altra, la tercera, però no ens ha volgut explicar de què tracta, ni tampoc quines intencions té. L'únic que ha comentat és que té les portes obertes en un projecte que el troba molt interessant. S'ha posat a riure i ha dit: "quan toqui, ja se sabrà".

Tota la gent de La Pilastra li desitgem molta sort. ■

Miquel Gironés





L'èxit de la Fira de l'Embotit 2002

Sóc una col·laboradora de la Fira de l'Embotit. És clar, direu! Ella, què ha de dir... Però no, no sóc jo la que donaré la meva opinió, sinó la gent que any darrere any, i ja com una tradició, visita la Fira.



Al final de la jornada, quan els preguntes als firaires: com ha anat? ells em diuen: és la millor fira de l'any, i l'any que ve tornarem. O l'opinió d'un senyor que em va dir: felicita de part meva la gent de la carn de perol, perquè realment es mereixen un deu. Quan voltes per la Fira, sents comentaris de la gent, tots positius! I això realment t'emplena molt. Evidentment que tot es pot millorar, i això és el que pretenem any rere any.

A mi el que em va sorprendre molt va ser que algunes parades a mitja tarda ja ho havien esgotat tot! Com la famosa creperia, que va haver de dir als seus clients que ja no li quedava res, o en Josep, el carnisser, que em comentava que havia venut 400 kg. de fuet. Quina bogeria!

I, com no, les també famoses mongetes de Santa Pau, que servien al bar de la Fira, no els n'hi va quedar ni una!

Jo crec, i això és una opinió personal meva, que la Fira d'aquest any ha estat una de les millors. Ara sí... per acabar vull aprofitar aquestes línies per dir, en nom dels meus companys de la Comissió de la Fira, **MOLTES GRÀCIES** a tota la gent que desinteressadament treballa perquè aquesta Fira sigui un èxit. ■

Marisa Vélez



Èxit de públic de la 7a Fira de l'Embotit

La 7a edició de la Fira de l'Embotit de Bescanó, que se celebrà el passat 17 de març, va ser tot un èxit de públic, ja que va comptar amb l'assistència de més de 7.000 persones, una xifra que supera la registrada l'any anterior.

El públic assistent va poder comprar en les 75 parades que s'havien instal·lat als carrers del poble amb motiu de la Fira i que oferien tota mena de productes alimentaris artesans: formatges, mel, galetes, torrons, coques, xocolata i, com no podia ser d'altra manera, una gran varietat d'embotits, entre els quals cal destacar els de cérvol i porc senglar, les principals novetats de l'edició d'enguany. També cal destacar que, un cop més, les degustacions de botifarra amb mongetes, carn de perol i greixons programades per l'organització van tenir una molt bona acollida per part del públic.

Pel que fa als actes complementaris de la Fira, organitzada per la Comissió de la Fira amb la col·laboració de l'Ajuntament, la Diputació de Girona, el Consell Comarcal del Gironès i diverses empreses, i el suport de Caixa de Girona, cal destacar que al matí hi va haver la 6a Trobada de Puntaires, l'actuació del grup d'animació infantil Xip-xap i la cercavila i la plantada de gegants, que va comptar amb la participació dels gegants de Bescanó, Santa Maria de Corcó i Caldes d'Estrac, mentre que la cobla Baix Empordà va oferir una audició de sardanes al migdia.

L'acte més destacat de la tarda fou la diada castellerà, que va comptar amb la participació de les colles els Marrecs de Salt i els Castellers de l'Albera i va aplegar molt de públic.

Es Marrecs de Salt van començar la seva actuació amb un pilar de 4 caminant i seguidament van descarregar un 5 de 7. També van descarregar un 4 de 7 amb agulla i un 3 de 7 abans de tancar la seva actuació amb un pilar de 5. Els Castellers de l'Albera van fer un pilar de 4 aixecat per sota i van descarregar un 3 de 6, 4 de 6 i un 2 de 6 abans de cloure l'actuació amb 2 pilars de 4.

Al llarg del dia, el públic assistent també va poder veure els porquets en miniatura de la 5a Exposició "Porkomania" i les motos antigues que van participar a la 3a Passejada i exposició de Motos d'Època, a més de visitar el Museu Etnològic de Bescanó. ■

Informació sobre la línia d'alta tensió i la central de Vilanna

L'Associació Vilanna-Bescanó Natura ha tingut accés al treball elaborat pel Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat anomenat "Pla Energètic 2000-2010". Aquest pla recull l'increment de consum d'energia elèctrica fins al 2010 i les infraestructures necessàries per satisfer la demanda.

De les diferents infraestructures que es projecten en l'esmentat pla, destaquen les que fan referència al nostre municipi:

- **Central transformadora a Vilanna amb un total de 79.186 m² afectats.**
- **Línia d'entrada de 400 Kv. Setmenat-Bescanó.**
- **Línia de sortida de 400 Kv. Bescanó-Frontera francesa.**
- **Línia de 220 Kv. Bescanó-Juià.**
- **Línia de 110 Kv. Bescanó-Tordera-Sant Celoni.**

Per altra banda, el "*Plan Energético Nacional*" elaborat pel Ministerio de Fomento també preveu, a més de les línies abans esmentades, una connexió de Bescanó amb l'Aragó.

Tots aquests projectes tenen la consideració d'urgents, per la qual cosa podrien sortir a exposició pública en un termini molt breu i superen amb escreix el projecte inicial d'ara fa tres anys (1999).

Davant el gran impacte i afectació que suposarà per al nostre municipi, i la seva transcendència per al futur del poble, des d'aquesta associació creiem que caldria buscar propostes alternatives, tant a la ubicació de la Central de Vilanna com als diferents traçats de les línies.

Aquestes propostes haurien de ser debatudes i consensuades per tots els ajuntaments afectats i podrien anar orientades cap a l'aprofitament de traçats existents, aprofitar el traçat del tren d'alta velocitat en tot el seu recorregut i situar la central en sòl industrial i propera als centres de gran consum d'energia.

Des de la nostra associació ens posem a disposició de tots els veïns que estiguin interessats a saber més sobre el projecte. Podeu contactar amb nosaltres als telèfons 972 44 05 88 i 972 44 05 96. ■

Associació Vilanna-Bescanó Natura



La inauguració oficial de la penya, que va tenir lloc el 27 d'abril de 1997, va comptar amb l'assistència de Nicolau Casaus.

Penya Blaugrana de Bescanó

A principis de l'any 1996, un grup de gent del nostre poble, aficionats al futbol i "culés" de tota la vida, tingueren la idea de crear una penya del Barça. Després de tot un seguit de tràmits burocràtics, el 9 d'octubre de 1996 va quedar legalment constituïda la Penya Blaugrana de Bescanó, reconeguda oficialment pel Barça i per la Generalitat.

El 27 d'abril de 1997, amb l'assistència del representant del F.C. Barcelona Nicolau Casaus, ànima de totes les penyes barcelonistes del món, celebrarem el naixement de la penya, realitzant un seguit d'actes i una gran festa.

Tot i el patiment que els últims anys ens produeix el fet de ser culés, la nostra penya, que actualment té 248 socis, és ben viva, ja que hi caben tots els sectors de la família culé: els cruystistes, els nuñistes, els ara rivaldistes, etc.

Tots els pensaments, esportius i extraesportius, siguin bons o dolents, el que fan és reforçar l'estima per uns colors, perquè a la fi el que volem tots és el millor per al nostre club. Possiblement, aquests fets foren els que van portar als fundadors de la penya a aglutinar tots els comentaris que els culés del nostre poble fèiem pel carrer, i crearen la penya.

Per això, fa temps que estem intentant buscar un local social per fer les reunions, no només de la junta directiva, sinó de tots el socis, i que, a més, sigui un lloc per discutir els punts de vista d'uns i altres.

La primera activitat de la penya podríem dir que és la de desplaçar-nos al Camp Nou i animar l'equip cada cop que es jugui a casa. La nostra penya és una de les poques que fa desplaçament cada diumenge i, segur, que és la primera per seu número de socis.

Una altra activitat és seguir l'equip, un parell de vegades l'any, fora de Catalunya, el que nosaltres coneixem com a viatges a l'exterior, a Espanya, que a la vegada ens serveixen d'excursió de la penya. Així, l'any passat vam fer una sortida a Sòria i, la veritat, ho podeu consultar als qui

tinguérem la sort d'anar-hi, és que vam gaudir de valent. A més de conèixer Sòria, vam visitar Saragossa (El Pilar), Cariñena (pels vins), Calatayud (per la Dolores) i vam fer nit i mitja pensió a l'hotel "Puerta Pinares" d'Abejar (Sòria) que, per cert, us el recomanem, ja que el tracte que vam rebre va ser exquisit. Fins i tot vam fer, per a la gent d'aquest poble, un "cremat" i vam deixar el pavelló de Bescanó a dalt de tot. Possiblement, l'única taca negra del viatge va ser el resultat del partit (1-19). Aquell dia la penya va estrenar la pancarta que portem a les grans trobades. No cal dir que l'excursió va ser un divertiment, que és el que la gent de la junta intenta aconseguir.

Després de l'experiència positiva d'aquesta primera excursió a Espanya, aquesta temporada hem fet la sortida a Sant Sebastià (Donostia). Si l'anterior va ser un èxit, pensem que aquesta encara va ser millor, ja que fins i tot vam tenir la sort que, mentre aquí a Bescanó plovia a bots i barrals, allà va fer dos dies preciosos. A més, el resultat del partit també va ser molt bo (0-2). La visita de tot el diumenge a Donostia és per recordar, i la nit del dissabte amb la visita a la part vella i les seves tasques, no cal dir-ho. El dinar (lliure) del diumenge és per fer "hores extres" durant un mes. Pregunteu als que assistiren a aquesta segona excursió i us animaran a seguir la penya en aquests viatges.

La penya procura, i fins ara ho ha aconseguit, que els viatges siguin el més econòmics possible, amb una bona relació qualitat-preu, i mai no vol fer cap benefici amb aquestes sortides. En tots dos viatges hem participat 30 socis, però si arribéssim a 40 resultaria més barat. Ho diem per engrescar-vos a venir amb nosaltres en la propera sortida.

La penya també ha fet excursions per a la mainada al Museu del Barça, el cinema Imax, ...

D'altra banda, us comuniquem que la penya ja té el seu escut a la porta d'entrada núm. 50 del Camp Nou. Ja us

farem saber el dia que es faci la seva inauguració, ja que és un esdeveniment important.

També volem recordar-vos que el proper diumenge 26 de maig celebrarem, si Déu vol, la festa anyal de la penya i, alhora, la Trobada Provincial de Penyes Barcelonistes. Tot seguit us avancem el programa d'actes d'aquesta jornada:

- A 2/4 de 10 del matí, TROBADA A L'AJUNTAMENT, BENVINGUDA I ESMORZAR.
- A 3/4 d'11 del matí, CERCAVILA DE GEGANTS I GRALLERS.
- A 2/4 de 12, MISSA A L'ESGLÉSIA DE L'ASSUMPTA, PER CELEBRAR LA TROBADA I EN MEMÒRIA DELS NOSTRES SOCIS DIFUNTS.
- A 2/4 d'1 de la tarda, SARDANES A LA PLAÇA DE LES NACIONS.
- A les 2 de la tarda, DINAR DE GERMANOR AL PAVELLÓ.
- Tot seguit, BALL DE FI DE FESTA A CÀRREC DEL GRUP LA GRAMOLA.

Per últim, donem les gràcies a La Pilastra per haver pogut exposar els nostres anhels. ■

Penya Blaugrana de Bescanó

Una cavalcada de Reis plena de novetats

La cavalcada de Ses Majestats els Reis Mags d'Orient d'enguany no solament va venir carregada de regals per als nens i nenes de Bescanó, sinó que també ho va fer plena de novetats, ja que les carrosses eren noves i hi havia molta més llum i color.

Una altra novetat va ser el recorregut, atès que en comptes d'arribar per la carretera d'Estanyol, com en edicions anteriors, Ses Majestats els Reis Mags d'Orient van muntar el seu campament a la Torre i van baixar per la carretera del pavelló.

També va millorar considerablement la il·luminació i el so de l'acte celebrat al Parc de l'Ajuntament, on, després de donar la benvinguda als Reis, aquests van recollir personalment les cartes de la mainada del poble i els van donar caramels. ■

Activitats de la Lliga Catalana d'Ajuda al Malalt de Càncer

La Lliga Catalana d'Ajuda al Malalt de Càncer, Girona i comarques, juntament amb la nostra delegada a Bescanó, Montserrat Quera, i totes les voluntàries, agraïm molt sincerament a tots els bescanonins/es la seva mostra de solidaritat vers la nostra entitat el "Dia de la Postulació", que ens va permetre recaptar 353.685 pessetes.

Estem ampliant contínuament les nostres tasques d'ajuda als malalts de càncer, i no dubteu que sense col·laboracions com aquesta ens seria molt difícil aconseguir els mitjans necessaris per poder-les dur a terme.

Les activitats que fem són les següents:

- Llar Residència "La Lliga", pis situat a l'avinguda de França, molt a prop de l'Hospital Josep Trueta. Aquest habitatge és a benefici dels familiars de les persones malaltes de càncer que reben tractament a l'hospital i no disposen de mitjans econòmics per pagar un allotjament.
- Programa d'orientació i suport a dones operades de càncer de pit (mastectomitzades).
- Programa d'orientació i suport per a persones operades de laringe (laringectomitzades).
- Escola de recuperació de la veu per a persones laringectomitzades.
- Programa d'atenció al pacient (PAP) en totes les tipologies de càncer.
- Programa específic de Voluntariat.
- Programa d'atenció als familiars (PAF) en totes les tipologies de càncer.
- Programa d'atenció a domicili (PAD), deixem material ortopèdic i hospitalari (llits elèctrics, matalàs antillagues, cadires de rodes, caminadors...).
- Xerrades informatives per a totes les forces de seguretat i primers auxilis per realitzar correctament la respiració assistida a persones laringectomitzades.
- Xerrades informatives sobre nutrició i prevenció del càncer, tabaquisme, càncer de pell...
- Assistència i atenció psicològica tant als malalts com als seus familiars. Dins d'aquest servei s'inclou un programa del grup d'autoajuda.
- Seguiment en cas de desenllaç.
- Programa "Fum o salut, tu tries" celebrat el 31 de maig (Dia mundial sense tabac), dedicat als nens de 1r d'ESO de tots els instituts i escoles privades de Girona, Salt, Palafrugell, Lloret de Mar, Santa Coloma de Farners, Castelló...
- Programa de prevenció "Coneix-te a tu mateix" per a nens de 6è de Primària i 1r i 2n d'ESO.

Agrupació Sardanista "Avi Guillem"

Continuem amb el tema informatiu del món sardanista i en aquest número us farem una breu explicació del flabiol i el tamborí.



El flabiol és un instrument de la família de les flautes dolces o de bec que es toca amb una sola mà, l'esquerra, i tapa els forats amb els dits o amb l'ajuda de tres o quatre claus de metall. El mateix intèrpret, anomenat flabiolaire, s'encarrega de tocar simultàniament el tamborí amb la mà dreta.

El flabiol i el seu inseparable, el tamborí, són els instruments més antics de la cobla, ja que els trobem presents a les cobles de joglars i de ministrils, que es perden en la memòria dels segles. Igualment, formen part de l'anomenada cobla de tres quartans, al costat de la tarota i de la cornamussa.

Tant el flabiol com el tamborí conserven una estructura gairebé idèntica a la que tingueren en plena Edat Mitjana. Per tant, la imatge del flabiolaire ens proporciona un retrat vivent dels antics joglars o músics medievals.

La funció més característica del flabiol és la de tocar "l'entrada" i el "contrapunt" de les sardanes, per això, la seva funció és essencial, però ben entès que no s'acaben aquí les possibilitats d'aquest instrument. Els compositors traçats l'utilitzen en passatges descriptius de l'ambientació pastoral i també per adornar les melodies de la tenora i el tible. És, doncs, més un instrument de color que no pas expressiu. En mans d'un bon flabiolaire es poden obtenir resultats sorprenents atesa l'agilitat amb la qual es pot tocar.

Hi ha un ampli repertori de sardanes en què el flabiol n'és el protagonista: s'anomenen "sardanes obligades de flabiol".

- *Vora el niu* (ENRIC SANS I SALELLAS, Figueres 1890-1953).
- *La juguetona* (JOSEP SERRA I BONAL, Peralada 1874-1939).
- *La cançó de l'ocellet* (PERE RIGAU I POCH, Torroella de Montgrí 1868-1909).
- *Ratolí* (JOSEP AUFERIL I COSTA, Sabadell 1916).

El flabiol està afinat en fa i els seus sons resulten una onzena més alta que la nota escrita.

El flabiol és un instrument de vent amb embocadura de flauta. És una mena de flauta de bec petita. Està format per dues parts, l'embocadura i el canó.

L'embocadura és una peça que acostuma a ser de marfil, de banya de brau o més modernament de material plàstic, a l'interior de la qual trobem el trencavents, que és la petita peça de metall que produeix el so. Aquest es convertirà després en més agut o més greu, segons els forats del canó que es tapin o es destapin.

El canó constituït per un tub de fusta, generalment de banús o de ginjoler, amb un seguit de forats, 5 a la part

anterior i 3 a la part posterior. La llargada del canó oscil·la normalment entre els 22 i 25 centímetres.

El flabiol té un so molt feble en el registre greu, i penetrant i fins i tot estrident en l'agut. És de molt defectuosa afinació i de molt difícil execució, ja que les dues escales cromàtiques que pot assolir s'interpreten només amb la mà esquerra, mentre que la dreta serveix per percutir el tamborí.

És un instrument que el construïen els mateixos fabricants de tible i tenor amb fusta de banús, que posseeix una gran duresa. També alguns es fan de fusta de ginjoler. Quant al mètode d'aprenentatge de tocar el flabiol, fins fa poc no n'existia cap, però actualment el prestigiós Jordi León ha dedicat molts esforços en l'estudi, dignificació i difusió d'aquest instrument.

Entre els flabiolaires més destacats hi trobem: PERE RIGAU I POCH (1868-1909), PERE MONER I PARELLA (1900-1965), NARCÍS PAULÍS I VILA (1908-1988) i MONTIEL GALDON I ARRUE (1969).

El tamborí és l'únic instrument de percussió de la cobla.

És un instrument derivat de la família dels timbals però de dimensions reduïdes, uns 12 centímetres de diàmetre. Està format per unes peces de pell i una caixa de ressonància de fusta amb una estructura externa de metall que serveix per tensar la membrana de pell per mitjà d'unues tiges roscades. Té poc volum de so i s'acciona mitjançant una

sola baqueta de fusta que el flabiolaire sosté a la mà dreta mentre el tamborí està lligat al seu braç esquerre.

El seu toc sec és apte per marcar el ritme de la sardana i altres ritmes senzills, quasi sempre deixats a la voluntat del flabiolaire. En ocasions, però, i quan el compositor ho estima necessari, hi ha partitura per a ell en la mateixa partícula del flabiol, sempre amb figures d'adornament i ritmes simples. ■

Agenda de l'any 2002

- 7 D'ABRIL: Sardanes i ball, amb la cobla Costa Daurada i el conjunt Nova Gama.
- 5 DE MAIG: Sardanes i ball, amb la cobla Bisbal Jove i el conjunt Premium.
- 13 DE JULIOL: 8a Nit de la Sardana, amb la cobla Contemporània.
- 20 D'OCTUBRE: Castanyada (Sardanes i ball), amb la cobla Baix Empordà i un conjunt per determinar.

Suport a les famílies amb infants

Aquest any 2002 és el tercer any que la Generalitat de Catalunya, a través dels Departament de Benestar Social, publica uns ajuts econòmics per a les famílies que tenen fills menors de 3 anys.

La finalitat d'aquest ajut és per poder millorar, en la mesura del possible, les prestacions familiars per a una franja d'edat que es caracteritza pels molts canvis continuats que el nouvingut va protagonitzant.

Aquest any, com a novetat, s'augmenta el límit del nivell d'ingressos del nucli familiar, que passa dels 21.035 euros (3,5 milions de pessetes) anuals de l'any 2001 als 36.060,73 euros (6 milions de pessetes) per a aquest any 2002.

També s'augmenta la quantitat atorgada, que passa dels 375,63 euros (62.500 pessetes) als 840,81 euros (80.000 pessetes) per cada infant, i que s'efectua en un únic pagament.

Per altra banda, i també com a novetat, es vol promoure l'ajut per a famílies nombroses amb infants menors de 6 anys. Cal tenir present que es considera família nombrosa si es disposa de l'acreditació mitjançant el carnet de família nombrosa.

Com podeu veure, doncs, hi ha prou novetats al respecte. Com és habitual, des dels Serveis Socials del vostre municipi us volem facilitar el fet de tramitar aquesta sol·licitud. Per aquesta raó us podeu dirigir a l'Educador Social dins l'horari d'atenció al públic per rebre'n tot la informació que us faci falta: els dimecres de les 9 del matí a les 2 de la tarda a l'Ajuntament de Bescanó.

Si us és més pràctic, també podeu fer-ho anant directament a les oficines de Benestar Social, on us atendran igualment:

- OFICINA DE BENESTAR SOCIAL DE GIRONA (c/ Rutlla, 20-22 - Tel. 972 20 73 75).
- OFICINA DE BENESTAR SOCIAL DE SALT (Hotel d'Entitats de Salt, darrere la Casa de Cultura "Les Bernardes" - Tel. 972 24 11 28).

Finalment, volem fer una especial referència al període de les sol·licituds i a la documentació que es requereix. La data de termini oficial és el 29 de juny del 2002, però com ja sabeu, no és bo esperar a l'últim moment per fer-ho. Ara bé, també heu de saber que un dels documents necessaris és la fotocòpia de la declaració de renda del 2001 (que se sol realitzar a partir del maig), per tant, us convidem a què estigueu alerta de ser els primers en realitzar-la i així disposareu de més temps per fer la resta de tràmits d'aquesta convocatòria.

Des de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Bescanó es farà una difusió més concreta de tots aquests requisits a partir del mes de març, a tall de recordatori. I ja sabeu que per a qualsevol dubte ens podeu trobar a l'Ajuntament en l'horari abans esmentat o trucant al telèfon 972 44 00 05. ■

Serveis Socials d'Atenció Primària de Bescanó

Fem ambient, fem recollida selectiva!

L'Àrea de Medi Ambient del Consell Comarcal del Gironès, en col·laboració amb l'Ajuntament de Bescanó, ha realitzat una campanya de sensibilització ciutadana sobre la recollida selectiva de residus municipals.

Aquesta campanya es va iniciar el divendres 8 de març, aprofitant l'arribada de la Mostra de Productes Reciclatats a la Sala d'Exposicions Sant Llorenç. En aquesta mostra es podien observar diferents objectes que es fabriquen a partir dels residus, com ara paper i cartró, envasos de plàstic, llaunes, brics, vidre, etc. i va estar oberta a tota la població fins al 17 de març.

A banda dels centres d'ensenyament, també es varen dur a terme altres activitats fora de les aules. Així, el dimecres 13 de març, a la mateixa Sala d'Exposicions, es va realitzar una xerrada seguida d'una visita guiada a la Mostra, on, entre d'altres coses, els assistents van poder aclarir tots els dubtes que tenien sobre el reciclatge. A més, es van distribuir fulletons informatius sobre la recollida selectiva, una targeta que et permet obtenir el joc "Fem ambient" si s'aconsegueix omplir abans de finals de juliol anant 6 cops a la deixalleria de Salt, i una altra targeta postal on es recullen una sèrie de recomanacions per mantenir Bescanó net, com ara: utilitzar les papereres, respectar l'horari per treure les escombraries, respectar els dies indicats per treure els trastos vells, respectar el mobiliari urbà i no deixar el gos lliure pel carrer, sinó treure'l a passejar lligat i recollir les seves defecacions.

Aquestes activitats tenen com a principal objectiu conscienciar els ciutadans de Bescanó sobre la importància de col·laborar en la recollida selectiva per tal de garantir l'èxit del reciclatge dels residus i així disminuir la quantitat de residus que tenen com a destí final els tant indesitjats abocadors. ■

TOTS som els PROTAGONISTES en la RECOLLIDA SELECTIVA COL·LABOREM-HI!

Ampliació dels fons de la biblioteca

De mica en mica estem ampliant els fons de la biblioteca, tant en llibres infantils (coneixements i d'imaginació) com en llibres d'adults, la majoria d'ells novel·les.

També hem creat un nou apartat de documents sonors (CD), documents audiovisuals (vídeos) i documents electrònics (CD Roms i DVD).

Una mostra n'és aquesta llista, però n'hi ha molts més...

Llibres infantils

MERCÈ ARÀNEGA: Descobreix un secret.

KATHI APPLELT: Sempre penso en tu. Les endevinalles d'en Winnie.

MICK INKPEN: En Kiper i l'ou.

MONTSE JUTGE: Rovelló detectiu.

JOAN DE DÉU PRATS: Un banc al solet.

ELISA RAMON: El carrer de les bruixes.

Tants caps, tants barrets.

Vine a conèixer els monstres de colors.

NICK WARD: No es pot vèncer un lleopard.



Al carrer de les bruixes, hi vivien bruixes de totes les races i totes les mides. Elles n'estaven molt del seu carrer. Per això se n'hi van anar a viure la Violeta, però...



A la Julieta li agraden molt els diumenges, perquè va a casa de l'àvia Maria, una casa molt gran i plena de secrets...

Novel·les

MARIA ÀNGELS ANGLADA: L'àngel.

JORDI ARBONÈS: No era la meva lletra.

PAULO COELHO: El dimoni i la senyoreta Prym.

HERMANN HESSE: Contes d'amor.

M. DE LA PAU JANER: El desig.

ENRIC LARREULA: La dutxa.

QUIM MONZÓ: El millor dels móns.

SERGI PÀMIES: L'últim llibre de Sergi Pàmies.

LLUÍS RACIONERO: L'últim càtar.

J.N. SANTA EULÀLIA: L'absent.

JOSÉ SARAMAGO: La caverna.

M. SCHWARTZ: Morrie se'n va.



El desig ens pertorba, ens desvetlla racons de l'ànima que no creïem tenir, ens precipita a les decisions més irracionals i insospitades. Alguns desitjos són com una mala nit, altres tenen gust de poc, i n'hi ha que resulten una pèrdua de temps, però ningú no ens avisa abans. Ni cal, potser...



Em va semblar que somreïa. Em va estranyar perquè a mi la seva cara no em sonava de res. A mi em costa de recordar les cares de les persones. Encara hi ha altres coses que em queden. Per exemple, els números de telèfon. Em diuen un número de telèfon i...

Si vols saber com segueixen tots aquests llibres, els trobaràs a la biblioteca. Vine a descobrir-ho!

Vídeos documentals

Catalunya des de l'aire.

TERENCI MOIX: La tierra del ensueño.

SOLEDAD PUÉRTOLAS: Guiada por el agua.

CARME RIERA: Escenarios para la felicidad.

JOSÉ LUÍS SAMPEDRO: El río que nos lleva.

Pel·lícules DVD

Air force one.

Armagedon.

Contact.

Space Jam.

DVD documentals

Història de l'art. L'aventura de l'expressió humana.

Naturalesa i vida salvatge.

Odissea, viatge pel patrimoni de la humanitat.

CD Roms

Descubre el universo.

Gran geografia universal.

Guia de Nova York.

Multimedia Vox.

Campanya de medi ambient a la biblioteca

El divendres 15 de març va tenir lloc a la biblioteca aquesta campanya organitzada per la Regidoria de Medi Ambient i el Consell Comarcal del Gironès, inclosa dins els actes que es varen fer al poble des del dia 8 de març i que varen acabar el dia 17 amb la Fira de l'Embotit.

Primer de tot, la persona encarregada, la Núria, va explicar un conte ecològic, i després es va fer el joc del dominó. Les dues activitats varen ser molt ben acompanyades i varen fer passar una bona estona als més de 40 nens i nenes que hi varen participar.

Fina Jiménez





Projecte de recuperació de la barca de llibant de Bescanó

El bescanoní Lluís Solé i Perich va presentar el passat mes de març a l'Ajuntament de Bescanó un projecte per recuperar la barca de llibant que antigament s'utilitzava per creuar el riu Ter al nostre municipi. Segons l'autor, per recuperar aquest servei caldria una barca de fusta i de quilla plana amb capacitat per a 10 persones i adaptada per dur bicicletes, motxilles i equipatges. A més, hauria d'estar dotada de salvavides i sistemes de protecció, entre els quals destaca una corda contínua de recuperació de la barca des de les ribes.

A més de la barca, i entre d'altres actuacions, l'autor del projecte considera que caldria fer un embarcador de fusta a cada riba, amb plataforma per a la barca de llibant i una altra per a piragüistes i dotat d'un torn elèctric i cable per treure la barca de l'aigua. També caldria fer rampes i escalons per facilitar l'accés a peu o amb bici a les ribes i als embarcadors i construir una caseta per aixoplugar la barca i una altra per al barquer, que serviria com a guixeta, magatzem i punt d'informació.

Lluís Solé planteja un projecte pioner de caràcter intermunicipal, ja que seria una concessió de l'Ajuntament de Bescanó, estaria coordinat pel Museu de l'Aigua de Salt i permetria l'accés a l'oferta lúdica, cultural i natural de Sant Gregori, que permetria recuperar un servei públic reconvertit en una oferta lúdica, popular i sostenible i que, a més, generaria sinergies amb un gran potencial per dinamitzar activitats d'oci, rutes culturals i recursos turístics.

En aquest sentit, i a més d'imaginar una xarxa de passos de barca connectant les xarxes de carrils-bici, vies verdes i gran rutes, Lluís Solé considera que la recuperació de la barca comportaria també la recuperació de l'antic molí de Benages, un palauet del segle XIX amb una capella neoromànica i uns jardins francesos que es troba situada als afores del poble, al costat del Ter i del canal de la Gròber sobre el camí de l'antic gual del "Pas dels Carros", un edifici òptim per ubicar-hi un centre de gestió o estudi del riu Ter.

Lluís Solé troba que el pas de barca de Bescanó és el marc ideal per endegar el projecte perquè cap dels municipis veïns que tenien barca disposa d'un lloc amb tants serveis i facilitats d'accés com el nostre poble. En aquest sentit, afirma que a la barca de Bescanó s'hi arriba per una carretera asfaltada, es troba a 100 metres del carril-

bici de Girona a Olot i a uns 300 metres del nucli urbà, en una zona poc transitada, amb aparcament abundant i un servei de restaurant a peu de barca.

L'autor del projecte també proposa que l'Ajuntament formalitzi un consorci amb el Museu de l'Aigua de Salt, que podria col·laborar en les tasques de gestió, promoció, potenciació i aprofitament dels recursos materials, econòmics i humans necessaris per tirar endavant el projecte. Cal destacar que la direcció del Museu de l'Aigua de Salt dóna suport al projecte i ja ha mantingut contactes amb el museu de Tortosa i d'altres institucions i empreses per tal de conèixer la normativa legal vigent en matèria de navegació fluvial i per sol·licitar els permisos necessaris.

Finalment, el projecte preveu les següents activitats a la riba de Sant Gregori: punt d'informació, exposicions sobre barques de llibant, documentals sobre inundacions del Ter, la sèquia Monar, rescloses, canals, molins..., punt de pesca controlada, piragüisme, tallers de natura, itineraris senyalitzats d'observació de la fauna i flora del Ter, rutes de patrimoni arqueològic: Tudela-Sant Grau, Santa Afra, font Gropa, font d'en Coromines.

Pel que fa al consorci responsable de la gestió del servei, l'autor considera que, a més dels ajuntaments dels municipis implicats, hauria d'estar integrat per diferents departaments de la Generalitat -Medi Ambient, Transports, Turisme-, el Consell Comarcal del Gironès, la Diputació de Girona, el consorci del carril-bici de Girona a Olot, el consorci Alba-Ter, el Museu de l'Aigua de Salt, la Societat de pescadors (SPEAC), els Naturalistes de Salt,...

Quant a la iniciativa privada, proposa que siguin convidades a col·laborar en el projecte les empreses que es relacionen amb l'aprofitament de l'aigua del Ter o dels recursos de l'entorn del riu, com són: Grober SA, Àrids Vilanna, Promsa, Restaurant la Barca, Gassol, Coma Cross, Àntex, Burés SA,...



Intervenció de l'alcalde Xavier Soy durant l'acte de presentació del llibre.

Presentació del llibre "El pou del glaç de Vilanna" de Lluís Solé



El passat diumenge 4 de març es va dur a terme la presentació del llibre "El pou del glaç de Vilanna", una obra de Lluís Solé i Perich amb la qual s'enceta la col·lecció "Planes d'història de Bescanó", a través de la qual l'Ajuntament vol que tots els bescanonins i bescanonines ens apropem a la història, la cultura i les tradicions dels nostres pobles: Bescanó, Vilanna, Estanyol i Montfullà.

L'acte es va iniciar a les 11 del matí al parc de l'Ajuntament, on es varen concentrar les persones que van participar en la caminada fins al pou del glaç i, posteriorment, en la presentació del llibre, que es va fer una hora més tard en el mateix indret i va anar a càrrec de l'arqueòleg Narcís Soler i Masferrer. També hi van prendre la paraula l'alcalde de Bescanó, Xavier Soy, i l'autor del llibre, Lluís Solé.

L'Ajuntament ha decidit publicar la col·lecció "Planes d'història de Bescanó" perquè la història dels quatre pobles que integren el municipi "és rica, plena de matisos i ha de servir per descobrir les nostres arrels i conèixer com vivien els nostres avantpassats. D'aquesta manera, tots ens podem apropar a la nostra història, al nostre patrimoni i entendre el nostre tarannà" i, a més, "arribarem a conèixer-nos millor i a créixer com a poble i com a persones".

Un altre factor que s'ha tingut en compte a l'hora de fer l'esmentada col·lecció és que Bescanó compta amb historiadors i estudiosos enamorats del nostre poble, els quals saben que poden comptar amb el suport de l'Ajuntament a l'hora de fer aquesta tasca. Un clar exemple el tenim amb en Lluís Solé i Perich, "que ha realitzat una gran tasca de recerca per poder explicar la importància del pou del glaç de Vilanna i molts altres temes que ha treballat i en la recerca de dades i d'informació relatives a la història del nostre poble". ■

Manel Roura i Bayona, el ferrer de Vilanna

Nascut a Sant Feliu de Pallerols el 26 de gener de 1931, en el si d'una família en què els seus pares, en Joan i la Rita, van tenir 6 fills, en Manel Roura i Bayona va començar a anar a col·legi quan tenia 8 anys, coincidint amb el final de la guerra civil. *“Vaig anar a l'escola de Sant Feliu de Pallerols dels 8 als 14 anys i en tot aquest temps només vaig tenir dos mestres, els senyors Sabrí i Galí, que eren el mestre dels petits i el dels grans”, assenyala Manel Roura, que comenta que “sempre era el primer de sortir, ja que, tot i que era força espavilat, l'escola no m'agrada massa, fins i tot deia que no calia aprendre de lletra perquè ja hi havia màquines que ho feien”*

A l'edat de 15 anys comença a treballar a Can Muntada d'Olot, on va aprendre l'ofici de ferrer, ja que s'hi va passar 10 anys, i abans de venir a viure a Vilanna encara *“vaig treballar un any més a Can Tubert de Banyoles per tal de conèixer bé com anava el tema de la maquinària agrícola”*.

L'any 1957 s'estableix a Vilanna, on adquireix Cal Ferrer, l'immoble on continua residint actualment amb la seva esposa. *“Tot i que no hi havia estat mai ni ho coneixia de res, vaig venir a Vilanna perquè un cosí meu que aprenia a fer de carnisser a Can Casacoberta em va dir que es venia la ferreria del poble”, explica Manel Roura, que afegeix que “l'endemà de l'enterrament del meu pare vaig venir i vaig fer els tractes per comprar Cal Ferrer, on anteriorment havia treballat en Manel Roca de Can Beguda”*.

Quan portava un parell d'anys al poble va conèixer la Roser Bataller, una veïna de Bescanó amb qui es va casar l'any 1961 i amb qui ha tingut 5 fills -Anna, M. Pilar, M. Teresa, Lluís i Carles- que ja li han donat 8 néts d'edats compreses entre els 6 mesos i els 13 anys.

Amb els anys, la feina de Manel Roura va canviar moltíssim, ja que es va haver d'anar adaptant als nous temps i a les novetats que anaven sorgint. Així, va passar de fer les feines tradicionals dels ferrers -fer portes, balcones, etc., ferrar cavalls i arreglar carros, bicicletes i maquinària agrícola- a dedicar-se a la venda, primer de màquines de cosir i finalment de motocicletes, màquines de segar i tot tipus d'electrodomèstics. *“Al principi de ser a Vilanna la majoria de la clientela era per arreglar bici-*





En Manel Roura, a la dreta, quan feia el servei militar.



En Manel Roura amb una colla d'amics en una excursió de l'any 1953.

cles, una feina que jo no havia fet mai i que em va dur algun maldecap, com el primer cop que vaig haver de canviar una llanta i vaig trigar 3 hores quan, sabent com es feia, es trigava mitja hora", refereix Manel Roura, que afegeix que "després de les bicicletes vaig arreglar motos i ja abans de casar-me vaig començar a vendre màquines de cosir i també ensenyava a fer-les servir".

"Vaig viure una època de canvis en què l'ofici s'aprenia sobre la marxa, ja que no hi havia mestres i nosaltres érem els pioners", assegura en Manel Roura, que també va vendre fogonets i estufes de petroli, primer; fogons i cuines de gas butà, després; i neveres, rentadores i d'altres electrodomèstics, finalment.

"Les primeres neveres anaven amb unes bosses de gel que es posaven a dintre, després van venir les de resistència, que gastaven molt, i seguidament, les de condensador, que tenien el problema que les línies no aguantaven", recorda Manel Roura, que comenta que les rentadores també van seguir un camí similar: "Les primeres eren un petit safareig de porland amb motor i turbina, després ja van sortir amb porcellana i planxa i finalment les automàtiques".

En Manel Roura, que va tenir la representació oficial de les motocicletes Derbi, les màquines de segar Trepap i els electrodomèstics Philips, es va jubilar als 60 anys



En Manel Roura, al mig de la imatge, el 1958, un any després d'instal·lar-se a Vilanna.

d'edat i, com cap dels seus fills va voler continuar l'ofici, va tancar el negoci.

Jubilació

Des que va jubilar-se, l'any 1991, ha anat fent diferents feines -paleta, tapisser, electricista...- per tal d'arranjar la planta baixa de casa seva, on abans hi havia la botigataller. "Hi he fet un lavabo, he pavimentat el terra i fins i tot hi he instal·lat un ascensor per pujar a casa", explica Manel Roura, que hi té un petit taller on dedica moltes hores a arranjar eines i objectes antics per col·leccionar-los, que és una de les seves principals aficions, junt amb "l'excursionisme, les caminades i anar a buscar bolets".

La seva afició a l'excursionisme li ve de lluny -va anar amb la Colla Barretines de Girona durant 20 anys- i li ha permès, gairebé sempre junt amb la seva dona, pujar a diferents cims emblemàtics dels Països Catalans, com el Puigmal, el Carlit, el Canigó,... i fer nombroses traveses, com la Vall Ter-Núria, l'Espolla-Banyuls travessant les Alberes,...

Fins fa tres anys participava en la majoria de caminades que s'organitzen a les comarques gironines, de manera que "he fet cinc cops els "40 km. de Banyoles", he participat a "l'Embardissada d'Olot" i en moltes caminades que es fan a la Bisbal, Palamós i d'altres pobles de l'Empordà", manifesta Manel Roura, que col·labora amb el Grup Boletaire de Bescanó i cada any participa en l'exposició de bolets que es fa al poble.

Manel Roura, a qui molts veïns del poble coneixen per Manel ferrer, no vol acabar aquesta entrevista sense fer constar la seva queixa pel fet que Correus no considera Vilanna com a un nucli urbà, sinó com un disseminat i, per aquest motiu, deixa la correspondència en les bústies comunitàries que hi ha a la vora de la carretera. "Les cartes haurien de portar-les a les cases, ja que en una trentena de metres del Passeig de l'Estació som 70 veïns d'una vintena de famílies i hi ha diferents negocis: un bar, una planxisteria, un restaurant-bar, tres tallers de fusteria i un altre de fusteria metàl·lica", explica Manel Roura, que pensa que l'Ajuntament no va fer prou costat als veïns quan es va tractar aquest tema. ■

R. Ponsatí



La mainada de la Llar d'infants celebrant la castanyada.

Llar d'infants Bescanó-Nins



Foto de grup dels nens i nenes de la Llar d'infants disfressats d'ànecs per Carnaval.



La mainada de la Llar d'infants disfressats d'ànecs passejant pel carrer.

Hola, som les tortugues i els pollets de la Llar d'infants Bescanó-Nins, aquest és el primer curs que fem sencer a la nova escola.

El setembre ens vam trobar els companys de l'any passat i també n'hem conegut de nous, tot això és una feïnada, però, la Nuri, la Teresa, l'Helena, la Neus i l'Ede ens ho han fet passar molt bé, i sense adonar-nos han anat arribant aniversaris i ens hem fet grans.

En aquesta escola ens apuntem a totes les festes, la primera que vam celebrar va ser l'arribada de la tardor, vam recollir fulles i vam experimentar molt amb elles, també vam fer una castanyada amb una castanyera gairebé de veritat, la Teresa.

Quan va arribar el fred, ja érem a prop de les festes de Nadal i van caure del cel uns cotons blancs. Un divendres al vespre, les mares i els pares ens van deixar l'escola molt bonica. Ens han ensenyat fotos de la trobada i sembla que s'ho van passar molt i molt bé.

Per Nadal vam fer un festival, ens vam vestir d'àngels i vam cantar cançons, quan vam acabar, vam picar el tió i ens va cagar moltes coses. Tot això ho vam acompanyar d'un berenar amb xocolata que van portar les nostres mares i els nostres pares. Aquí no s'ha acabat tot, uns dies després van arribar els patges carregats de joguines per a l'escola i caramels.

Encara recordàvem el Nadal quan va arribar un senyor molt estrany, però molt divertit, que ens va fer fer de tot, fins i tot disfressar-nos d'ànecs, aquest senyor era en Carnestoltes.

Ara tots plegats estem esperant la primavera, i com que ja som molts grans, podem fer moltes més coses, i ens han promès... una sorpresa. ■



Concurs literari
Bescanó

1
9
9
9

EL MÓN DE LA MÚSICA
EL MÓN DE LA MÚSICA



Concurs literari
Bescanó 1999

A continuació reproduïm les obres
"Circus", de Borja Bagunyà Costes, i
"Un amor perdurable", de Jennifer Rodà
Casado, que van obtenir el primer premi
i l'accessit de la categoria juvenil en
la segona edició del Concurs Literari
Bescanó, corresponent a l'any 1999.

Circus

Borja Bagunyà Costes

1



Les nades repetitives que han estat ressonant inexorablement entre les parets de rajola esgrogueïda durant tota la jornada, ja fa estona que han cessat. El silenci concedit ha arrencat un sospir, tant d'alleujament com d'avorrida lassitud, a un Melcior extret d'unes disfresses de bagul que, any rere any, seu en la mateixa tarima de taulons, cartró i quatre garlandes de plàstic que els propietaris de les deu o dotze botigues d'aquelles galeries comercials de barri li munten l'última setmana de cada Nadal. Li paguen una misèria per aguantar tantes hores al dia amb aquest aspecte certament risible que no enganya ningú, rebent les cartes i les peticions de la canalla que, esporàdicament, se li acosta i donant-los llamina-dures de tot tipus que, en tancar el dia, acaba acumulant en una bosseta de vellut que guarda a la butxaca interior de la capa. Avui divendres ni una sola criatura se li ha atansat per asseure-se-li damunt les cames i demanar-li vermella de vergonya alguna fotesa que li il·lusioni, ni una sola. Està realment avorrit.

Mentre es duu a la boca l'últim grapat de caramels, inicialment destinats als menuts que per allí passessin, pensa que la tradició nadalenca i les creences tan màgiques i absorbents que s'acostumaven a viure amb tot el ritual dels regals s'ha perdut en haver travessat les portes dels centres comercials i els grans magatzems, on viuen el Nadal des de tot just començada la tardor i on es poden permetre reis mags i pares Noels amb molt més glamour que l'esbós matusser que ell ha provat de gargotejar amb una barba postissa, un parell de guants blancs i molta paciència.

Es mira el rellotge de canell per sota la màniga sedosa de la capa i sap que ja ha acabat.

La noia que duu la botiga de roba interior d'uns metres més enllà, en veure que l'amiga que esperava ja ha arribat, baixa l'enreixat, tanca el pany del cademat rutinàriament, s'excusa un moment i s'acosta al noi que, escarxofat damunt el tron -que no és més que una cadira entapissada- li ofereix un caramel que encara troba regirant el fons de la bossa. Ella el refusa i, sempre amablement, li diu que ja pot marxar, que ja no queda ningú a les galeries i que creu que ja és hora que torni a casa. Se somriuen.

Les passes cansades del rei retronen en la solitud del llarg passadís que el separa del carrer. Totes les botigues estan closes, les galeries resten ben mortes, té ganes d'arribar a casa. Just en aquest moment entren al recinte dos homes, vestits amb americanes fosques, camises blanques i corbata ben nuada, disposats a saldar amb aquell home els deutes que els lliguen, ja sigui en bitllets o a bastonades, i així poder-se'n oblidar per fi. Estan mentalitzats i preparats per a una bona batussa. I tot just estan a punt de trobar-la quan, després de topar amb l'home disfressat de rei al qual identifiquen en un ins-

tant, d'aturar-lo i d'amenaçar-lo, aquest els diu entre súpliques que no té ni un ral i, aprofitant una vacil·lació dels dos goril·les, arrenca a córrer dificultosament obeint a un instint de supervivència, o a una por desbocada, més enllà del passadís. Els apallissadors el segueixen amb la mirada, atònits, veient-lo córrer ridículament, provant d'allunyar-se, i comencen a caminar darrere d'ell. L'home vestit de Melcior no pot córrer, la capa és massa pesada i la por el domina, fent-lo més vulnerable. Acaba per entrebancar-se amb la feixuga vestimenta, totalment inapropiada per a la velocitat, i cau a terra on, ràpidament, els dos assassins assalariats l'engrapen i li allisen els ossos a garrotades, clavant-li la pallissa més brutal que recorda, deixant el vell Melcior arrossegant-se en un penós estat agònic del qual difícilment en sortirà.

I ell només volia tornar a casa.

Ja són dins el cotxe, més tranquils per haver enllestit la tasca encomanada amb tanta facilitat, provant d'oblidar el tremend espectacle que han hagut de protagonitzar. L'apallissador més vell s'asseu al volant -l'automòbil és seu- i, deixant anar un esbufec de relaxació, engega la ràdio d'on s'escolta una de les emissores presintonitzades que desgrana un jazz pianístic suficientment impersonal per no trasbalsar els pensaments que el sumeixen en un silenci meditatiu, un silenci que realment incomoda el jove apallissador, aclofat al seient del copilot. El més vell divaga en absurdes cavil·lacions que acaben abocant-lo al que realment l'amoïna: la família. Pensa en les dues criatures que ploren a la trona, fent alguna rebequeria que segurament crispa la seva dona, la qual comença a estar farta d'estar casada amb un espectre (així l'anomena) que no apareix per casa, que s'esvaeix quan arriba la nit, obligant-la a una soledat que es fa més present quan s'endinsa en el llit preciós de matrimoni que van comprar quan tot just s'acabaven de casar.

No se sent satisfet amb la vida que porta, amb la vida que ha anat portant durant aquests últims quinze anys, i té la sensació que aquesta nit serà el punt d'inflexió que capgirarà la situació en què es troba immers i els conduirà, a ell i a la seva dona, cap a altres horitzons. Perquè el que és cert és que encara estima la seva dona, i és en nits com aquesta quan comença a sentir-se culpable pel mal que li ha fet, tot i que sap que ella no és del tot coneixedora de l'abast de la seva infidelitat, cosa que estranyament el tranquil·litza. És en nits com aquesta que prega perquè quan arribi a casa ella no li pregunti pel nom de la víctima que els ha omplert la nevera de pollastre, bistecs i llet. Sap que això l'adoleix, i per aquest mateix motiu sempre li llança la pregunta, amb aquell to àcidament irònic, només arribar, cada nit, infatigable. Només el seu fill gran, el que va tenir amb la seva primera dona, que ja cursa una carrera universitària, és la sortida a la qual es pot agafar quan se sent sol i deprimat, és l'única part de la seva vida que l'ha satisfet, que l'ha ajudat, que

realment s'ha estimat. És exactament com el jove que ara seu al seu costat.

El jove que seu al seu costat no sap la vida que li espera. Ara s'ha deixat seduir per aquest atractiu món de màfies, extorsions i coaccions, diners i dones, sempre poder. Però d'aquí a uns anys, quan ja sigui vell i s'hagin adormit les ínfules de grandesa i la flama de la passió inquieta que ara es mouen en ell a grans gambades, se sentirà brut, cobert d'una malaltia que no sabrà extreure's, ple d'una estranya tristor nostàlgica, infinitament ridícul. Talment com se sent ara ell que, amb l'àmplia perspectiva que atorga l'experiència dels anys viscuts i dels records agombolats a la terrassa de la memòria, veu aquell noi com l'evocació d'aquell qui va ser anys enllà. I sent una compassió que no s'acaba en deixar-lo davant el portal de casa seva, en acomiadar-se d'ell, en no saber com dir-li que ara encara té l'oportunitat que ell de jove no va tenir de sortir d'aquest món de teranyina, d'aquesta trampa.

Pitja fortament l'accelerador, satisfet d'haver-lo acompanyat fins a la seva llar, amb una sola cosa al cap: anar a prendre una copa.

D'una revolada es planta a la porta del tuguri que acostuma a freqüentar, baixa els petits graons que n'amaguen l'entrada i s'hi endinsa. Allí el rep la barra i el cambrer peruà que es mou rere d'ella, amb qui intercanvia unes breus frases que expressen la duresa de la situació, no per la moguda de la nit en concret sinó pel cúmul de coses que ja pesen en la feble consciència d'un home perdut. Parpelleja lentament i ja té la copa desitjada, aquell suau whisky de malta escocès que tant s'estima, al davant. I justament quan s'enfonsa en l'ocre subtil de la beguda, entra atabalat per la mateixa porta que ell ha travessat uns segons abans, un home jove, despenjat, trencat per la tensió, que es llança al damunt la barra i demana, entre profunds esbufecs neguitosos, pel telèfon. El cambrer indica amb un gest l'estret passadís que s'obre al costat del taulell i l'home, insinuant un agraïment en un rondineig, s'hi atansa mentre recupera l'alè. De la jaqueta rebregada en treu un paperot en el qual hi ha escrit entre gargots imprecisos un número de telèfon. Amb un gest maquinal s'obre el nus de la corbata sense desfer-lo, concedint un respir a la gola exhausta que, tot i ser una falta de pulcritud, considera merescut, i pitja els botons de l'aparell. Quan el "Si?" indiferent de la seva germana talla els xiulets del telèfon sense despenjar, li aboca la història al damunt. Li explica amb massa rapidesa, cosa que la mareja lleument, que no pot anar a buscar el seu germà a l'aeroport, que aquesta nit torna d'Itàlia, perquè el cotxe ha fet figa i l'ha deixat penjat enmig de la carretera, que està desesperat i que si no li faria res d'anar-hi ella. La resposta en primera instància és el silenci, que només està trencat per les súpliques insistents i repetitives de l'home que truca. Després, uns

esbufecs que dibuixen la mandra i una certa incredulitat de la noia que està a l'altra banda del fil i, finalment, dient la paraula que s'esperava, cedeix, deixant anar un "quin remei" tot just abans de penjar.

Només li faltava això. Aquesta mateixa tarda li ha anunciat al noi amb qui ha estat sortint durant els últims cinc anys que està embarassada. Ell s'ha sorprès massa. Li ha caigut tot al damunt, i ha acabat per no dir res del que ella esperava sentir, deixant-la amb una sensació frustrant de ràbia i decepció que encara nota al fons del paladar. Mentre es vesteix apressada pensa que si realment l'estimés no hauria tingut cap problema per acceptar la notícia, ja no amb interès, sinó amb alegria. Tanmateix, la reacció ha estat trista i més aviat negativa. El rostre que ha posat semblava dir-ho tot, expressava la sensació que aquell fill que es gestava al seu ventre no era cap començament sinó la predicció d'un acabament forçat i indesitjat. I això l'amoïnava, perquè si tenia raó, es quedava sola amb una criatura que, tot i fer-li il·lusió, encara dubtava si la volia criar sense pare. I encara que això fos així, dubtava de la seva capacitat per tirar endavant.

Baixa a batzegades per les escales del garatge mentre reté i assaboreix el record difós dels moments compartits amb el noi, alhora els més llunyans i els més feliços, i s'adona que ja no tornaran. Ara només ha de pensar un nom per al nounat.

En mitja hora llarga es planta a la terminal de l'aeroport de les arribades internacionals i prova de situar-se en el garbuix de cartells traduïts a no sap quants idiomes mentre escola la informació que vomiten els altaveu i llegeix les pantalles en canvi constant que sembren el hall amb l'esperança de trobar el vol desitjat i saber a quina porta dirigir-se. Finalment, després d'una recerca fatigosa, el troba i, gairebé corrent, hi arriba. Espera durant una llarga estona, a cops arriba gradualment una gentada, empenyent els carros farcits de maletes, saludant i somrient quan reconeixen els familiars o els amics que els han vingut a rebre, observant com les dues fulles de vidre negre opac s'obren i es tanquen acompassadament.

No el distingeix.

El que no sap aquella noia és que el germà que espera trobar en la densa desfilada de cares que li són més que indiferents ja ha sortit fa estona i espera, fora de la terminal, que arribi un dels pocs autobusos que corren en aquell moment. Sap que, tot i no deixar-lo enfront de casa seva, almenys l'hi acostarà. És l'única sortida que ha sabut trobar, és l'única sortida que té.

Està ell enmig d'una cua que es perfila interminable, lluny de la parada pròpiament dita, esperant i esperant. Aquesta nit hi ha vaga. I precisament ha hagut de ser del gremi de taxistes, el transport més freqüent quan es

torna d'un viatge llarg, com ha estat precisament aquest, i no té cap mitjà d'automoció propi. Està irritat i susceptible. Esperava que, almenys com un detall, com una mostra de decència, l'haguessin vingut a recollir. Però res de res. L'han decebut.

Un home crida al final de la cua i les figures ombrívoles que té al davant comencen a avançar. Agafa la maleta, que fins ara reposava sobre la vorera embrutida, i camina feixugament, cansat i assotat pel vent gèlid que s'esllisa per damunt la seva pell com una navalla esmolada, mig tremolant de fred. S'enfonsa en el coll de la gavardina i espera que s'acabi tan aviat com pugui ser.

Un cop dins l'autobús tot fa una altra cara. Hi puja, seguint les passes de la dona que té al davant, col·loca la maleta damunt una mena de prestatges especialment pensats per deixar-hi l'equipatge on s'amunteguen les bosses dels altres passatgers, i s'asseu en un dels seients més pròxims a on ha ficat la maleta, desconfiant de tothom i protegint les seves pertinences. Un cop tothom ha pujat, l'autobús és ple i ja està tot llest, el conductor s'asseu davant el volant. Però no engega.

El que feia estona era un fred que encara pot palpar a través dels vidres entelats que té al costat ara no és més que una bafarada calorosa que li cau al damunt amarada de les suors, els esbufecs i les estretors de la gent que s'apilona dins l'escàs espai de l'autobús, que espera, cansada, neguitosa i malhumorada, que el motor desperti. Finalitzant per fi aquesta espera sufocant, l'aparell comença a moure's.

L'home gairebé s'adorm. Està realment cansat i, per mantenir-se en dansa, s'entreté fitant els estranys personatges que omplen l'autobús, sense oblidar-se -és clar- de llançar alguna llambregada de seguretat a la maleta de tant en tant. Mentrestant, el conductor, novell i insegur, repassa altre cop la ruta que ha de seguir.

A la primera parada del recorregut, els dos joves executius d'americana i maletí que s'han estat besant durant tot el trajecte, gens acomplexats per la seva homosexualitat que mostren lliurement, s'aixequen i, aferrant-se als maletins i les bosses, proven d'obrir-se camí fins a les portes de sortida. Just al davant hi ha clavada una dona grassa, ferrenya, impertorbable, que dificulta el pas amb una llarguíssima bossa esportiva -que sembla més un cadàver embolicat que no pas una bossa- que ha abolidronat a terra sense cap mirament. Els dos nois s'aturen, carregats i expectants, demanant amb el gest que reculli la bossa i els faciliti el camí. La dona no es mou, no respon, impertèrrita. Alçant grotescament les cames i passant per damunt la bossa ingent amb infinites dificultats i complicacions, crispats, aconseguen arribar a la sortida.

La dona grassa no s'immuta.

A cada parada es repeteix la pallassada, l'excèntric ritual, la superació de la bossa. Cada persona que pretén

baixar, ja siguin advocats, turistes, intel·lectuals, medics, joves, vells, homes, dones, criatures o filòsofs, s'enfronta a la mola immensa que hi ha estancada a terra, just al davant de les portes de sortida. L'home, que no baixarà fins a l'última parada, somriu, prenent-se amb bon humor una situació que titlla de patètica i, oblidant-se del món que l'envolta, s'enfonsa en la finestra. Esbandeix el tel de vapor que hi ha al vidre amb una mà nítida i hi mira a través, observant la nit, observant els carrers buits que s'obren al seu costat, simplement observant. L'autobús està aturat i ell no treu els ulls del paisatge urbà que passa al seu davant. Escruta pacientment cada racó d'aquell passatge, aturant-se en qualsevol detall -un arbre, un banc, una rajola- fins que distingeix la figura d'una noia delicada, vestida amb un elegant vestit blanc, cenyit, que il·lumina la foscor per allí on passa. Aquell blanc inusual fa brillar els bellíssims contorns d'aquella pàl·lida joveneta que sembla envernissada d'un polsim irreal i iridiscent que li'n ressalta els ulls i els llavis i li'n perfila unes mans primes i suaus que acaricien el vent. "Una digna oponent a la Lluna", pensa l'home just quan l'autobús reprèn la marxa, allunyant-lo d'aquella visió gairebé celestial i duent-lo per fi cap a casa.

La Lluna està enamorada, perdudament enamorada, d'una música, d'una melodia, d'una càlida sonoritat que, nit rere nit, trenca el silenci impossible d'una ciutat que no dorm, incansable, dolcíssima i preciosa. La Lluna està enamorada i, només un dia de cada mes, pot oblidar-se de ser el fanal d'una Terra desagradada i despenjar-se del negre teló que l'acompanya, per estar al seu costat, per asseure's davant seu i escoltar, el temps i la música, el batec del seu idil·li.

La noia, que no és noia sinó la personificació necessària de la Lluna, camina lívida, lleugera, per damunt el negre asfalt de la bruta ciutat amb uns peus de gasa que semblen no arribar a pitjar en cap moment el sòl, mantenint la distància entre ella i la realitat amb un núvol d'aire que s'esmuny entre els dites dels peus, d'un blanc de farina, i la negra rajola, coberta de l'engrut del temps i les trepitjades, que s'arrossega omnipresent per sota d'ella. Camina i camina, talment com un ocell plana deixant-se endur per les corrents d'aire, travessant carrers i carrerons, delerosa d'arribar-hi. És una noia preciosa, subtil, amb una cara i una pell que són la carícia d'una bellesa incomparable, un somriure d'una tendresa immesurable, un encant, un encís. I es mou ella, bonica i etèria, fins entrar en una petita placeta, tancada per un cercle d'acàcies que són ombra a aquestes hores de la nit. Està il·lusionada i, com sempre, sent com l'arbre dels nervis trontolla i com una onada que l'estremeix neix de l'arrel i s'estén fins arribar-li a la punta dels dits.

Sospira.

Asseguts en un dels bancs de fusta que envolten la petita plaça hi ha dos homes, un noi i un home ja vell, que parlen i parlen, al ritme de la música suau i pausada que el més jove extreu del vell acordió que té entre els braços, acompassats per la bella melodia que dibuixa, nit rere nit, aquell petit mestre de l'instrument. L'home més vell es treu la gorra i somriu, prement amistosament el músic per l'espatlla. Continua tocant, li diu, que la nit és nostra.

Estan sols a la plaça, la música ressona i balla entre les fulles de les acàcies, una brisa glaçada els besa els rostres, estimen aquelles nits hivernals. Estan gairebé sols. La noia, que no és noia sinó la mà apassionada de la Lluna, se'ls acosta, fent una fressa esmoreïda amb els talons d'agulla de les seves sabates blanques, fins arribar al davant del jove acordionista. Melosa i coqueta, amb un somriure tintat d'innocència maliciosa, deixa caure una moneda amorosa al barret ple de xavalla que hi ha als peus del jove i, després de llançar-li una d'aquelles mirades, s'asseu lentament al banc que hi ha al seu davant. Ell, seguint el joc de seducció que ella li ha vingut oferint una nit al mes des de ja fa molt temps, comença a tocar les seves millors melodies, obrint i tancant els braços segons requereixen el ritme i la música, teclejant amb els ulls, cantant sense badar boca.

L'home vell del seu costat s'estima aquell jove acordionista. Es van conèixer fa uns anys i des de llavors han esdevingut com pare i fill, sense tenir ell cap fill ni el jove cap pare. S'han complementat a la perfecció, s'han conegut sota els ulls de la nocturnitat, són grans amics. Una nit al mes, una nit com aquesta, el jove sedueix sense descans una Lluna que ja està seduïda des de fa temps.

El jove acordionista estima aquella noia que sembla feta de llum assegura al seu davant, aquella noia que tenyeix inexplicablement la plaça d'uns retalls de claror blanquinosa que es retenen en els seus llavis. L'estima.

Una nit al mes, l'home vell deixa caure el cap enrere, recolzant-lo sobre la fusta superior del banc, disposat a comptar les estrelles d'un trosset de cel. Ho ha estat fent any rere any, metòdicament, seguint una pauta i un ordre inamovibles, inalienables, obeint a una obsessió inconfessable de control i mesura de la nit sempre dins el registre de la vida i la llum celeste.

Sota la càlida ala de la música que brolla d'un acordió incansable tots tres s'alimenten de les seves pròpies necessitats, de les seves pròpies fantasies, barrejant realitat i ficció, fent ficció de la ficció i deixant-se confondre pels anhels més inconfessables. I se senten feliços, el vell comptador d'estrelles comptant i comptant, el jove acordionista tocant i enamorant, i la noia, la Lluna, deixant-se endur enamorada, lliure, petita i tímida, per la música d'un amor prohibit.

L'acordió, no el comprà el jove per voluntat pròpia, ni tan sols per il·lusió o com a desig capriciós i infantil d'una criatura mal educada. No. Li comprà el seu pare, quan ell només comptava cinc anys, en una botiga perduda en l'entramat de carrers que s'entrellacen al cor de la ciutat, en una botiga que mai no oblidarà perquè fou el lloc on li compraren la vida, on decidí quin aspecte tindria la seva ànima envers el món, on decidí quin acordió li agradava. En aparença era una decisió senzilla, simplement n'havia d'assenyalar un d'entre centenars d'acordions que hi havia al seu davant. I ho va fer.

El que ell ara recorda, en ser preguntat sobre aquesta qüestió, no és haver triat un instrument o una carcassa. Ell es va triar a si mateix enmig d'aquells acordions, va saber qui arribaria a ser i quina seria la vida que duria només en veure aquella preciositat d'instrument, que més tard seria l'alfabet de la seva ànima. Va sortir de la botiga satisfet i alhora espantat: tenia un nou repte al davant.

El record més intens que conserva d'aquella botiga n'és l'ambient càlidament acollidor que flotava dins aquell recinte tancat, els tons ocres i marronosos de les parets, el terra de taulons de fusta, les làmpades de groc d'espelma. L'amo n'era un home saludable i panxacontent amb qui el pare del jove acordionista tenia una relació cordial. Tots dos es coneixien, tots dos s'apreciaven. Havia conegut feia molt poc els dos fills de l'amo, els dos germans. Però qui no va veure mai, qui no va arribar a conèixer mai, fou la filla d'aquell grasonet rialler que s'amagava sempre darrere les cames del seu pare o s'esquitllava pels racons del recinte, jugant amb els comptes del local, mirant amb recel tothom que entrava, ja fos per preguntar qualsevol fotesa o per comprar algun dels instruments que s'exhibien a l'aparador o que penjaven de la gran paret que s'alçava rere el taulell només entrar. Ara, quinze anys després, aquesta noia acaba de tornar de l'aeroport, cansada i decebuda, amoïnada per no haver trobat el seu germà gran, un cartògraf de prestigi reconegut, i no haver-lo pogut recollir. Esbufega, farta de tot i de tothom, mentre puja les escales que la duen del garatge a casa. Rescata les claus de la bossa, les introdueix lentament dins el pany i les gira fins sentir el so sec i metàl·lic que l'indica que ja pot entrar a casa. Hi entra, es dirigeix sense aixecar la vista de terra a l'habitació i hi desa la jaqueta i la bufanda. Quan arriba al menjador es troba la taula parada i relluent, amb una sola espelma al mig que brilla estranyament, amb la millor vaixela i la millor coberteria, preparada per a dos. Es queda astorada, no recorda haver-la deixat així quan ha marxat. Instantàniament comença a pensar en totes les possibilitats que puguin abocar-la a la situació gairebé surrealista que té just al davant els ulls, mentre una sensació d'inseguretat, de vulnerabilitat i de por comencen

a escampar-se per sobre la calma i la raó. No ho entén. El peculiar so que la petita cisterna del wàter fa en buidar-se l'extreu de les cavil·lacions. Sent les passes sinistres d'algú que surt del lavabo i camina fins al menjador. En primera instància l'envaeix la por, uns segons de tensió i després sospira afluixant un "m'has espantat" mentre desa el ganivet de carn que havia agafat com a reacció defensiva completament guiada per l'instint. Besa el noi que hi ha davant seu. És el noi, el seu noi que, després d'haver-se passat la tarda reclòs a casa, punxat per la consciència i les absurditats que l'envaeixen en ser presa de les divagacions, ha decidit arreglar les coses, organitzar una vetllada més o menys romàntica i acceptar-los, a ella i el fill, fer-los ambdós seus, i casar-s'hi.

Una estona després, ja només els il·lumina la tènue llum d'una espelma. Ella, rossa, ardent, estimada i estimable, amorosa i rígida. Ell, bondadós i ben plantat, la cara oposada del seu pare, de motivacions senzilles i aspiracions abastables, generós i tendre. Resten en silenci, contemplant-se mútuament, conversant amb les mirades, somrient, molt a prop l'un de l'altre. La pell de cadascun d'ells està rarament sensible, agradablement receptiva. Els seus alès són la calidesa d'un cor que batega intensament, d'una sang que palpita en sentir la presència de l'altre, estan enamorats, no calen paraules. Ell acosta una mà al dolç rostre de la noia, ella respon amb un gest innocent, senten el sensible contacte de la pell. Ell li acaba posant la mà damunt la galta tendra talment com es deixa caure un llençol damunt un llit, lentament. És un joc de sensacions, sensual, simple. Tot resideix en l'afecte, en el gest. No cal res més. La carícia comença rere l'orella, es passeja pels límits d'uns llavis que es mostren serens i mor sota la barbata. Ja s'ho han dit tot, ja saben que s'estimen, la nit no sap si comença o acaba per a ells, l'espelma continua cremant.

Ja comencen a confondre's l'un amb l'altre, a entrellacar-se en camins de carícies i seduccions de bes quan, realment inoportú, sona el dringar del telèfon, impertinent. El noi s'alça i l'agafa, expirant resignat. Només penjar li anuncia amb veu greu a la noia que el mira amb uns ulls comprensius i alhora decebuts, que ha de marxar, que el seu pare està tan begut que no és capaç de coordinar ni de conduir i que l'ha d'anar a buscar al bar. Sort que el cambrer el coneix, diu per acabar, sort.

Abans de sortir es prometen que quan torni acabaran el que han començat i, segellant-ho amb un bes, ell s'acomia i tanca la porta darrere seu.

La idea de l'espelma, tot i ser un element sempre present en aquests sopars romàntics, no ha estat original del noi, ni tant sols se li ha acudit a ell. El detall, per estrany que pugui semblar, no l'ha vist en cap pel·lícula (també és

cert que no té gaire tirada a les sales de projeccions, mai no ha estat gens cinèfil) ni l'ha llegit en cap llibre. L'espelma ha estat encesa durant el sopar gràcies a la saviessa que atorga l'acumulació d'experiències amoroses de Marini, l'amo d'un restaurant italià de gran renom fa uns anys i que ara, després d'uns mesos de clausura, ha passat a altres mans, cosa que ha estat un desastre car les mans que ara el mouen l'estan conduint a la fallida imminent i a la destrucció del capital. El noi conegué Marini la nit que conegué la seva (ara sí) promesa. La dugué a sopar al seu restaurant, ell els atengué personalment, com era el seu costum, i de seguida s'avingueren. Marini li parlà de la intimitat que creen les espelmes i ell no ho oblidà.

Després d'haver perdut el restaurant, per problemes de sanitat, qüestions de papers i contractes (no entrà amb bon peu a l'oficial que s'encarregava del seu cas, li buscà les pessigolles, fou un error provocat pel seu temperament incontrolable, un greu error), Marini es buscà feina per tots els restaurants que li obrien els braços. Ara renta els plats a un dels xinesos que poblen la ciutat. Aquesta nit hi ha molt gent, el menjador està ben ple, els cambrers no donen l'abast i els plats que s'han de netejar s'amunteguen al costat de la pica.

Marini es grata el cap, li espera molta feina.

Els cuiners atrafegats feinegen davant els plats, criden i indiquen a les constants onades de cambrers que entren, deixen, agafen i marxen. La cuina és un vapor continu, un soroll de fregits i de bullits, un repicar de plats, forquilles, ganivets. Fortes glopades d'olor d'espècies i salses enterboleixen l'aire que, a mesura que avança el vespre, és més dens i més escàs. Marini els mira. Mira el cap de cuina, mira els cuiners, mira l'encarregat, mira els cambrers, els mira a tots. I a tots ells enveja. Marini donaria el que fos per estar potinejant aquells arrossos, aquells fideus, aquella vedella, aquell ànec, aquelles salses, aquelles verdures condimentades fetes al vapor, aquell marisc, aquelles gambes petites... el menjar. Marini estimava, i encara estima, el menjar amb una passió inexplicable, una devoció innata, un instint. És un xef, un gran cuiner, el mestre dels mestres. La cuina ha estat per a ell l'art on expressar-se, car en tots els altres vessants de la creació artística s'ha mostrat més aviat ineficaç i els resultats gairebé sempre deplorables. La cuina era l'espai de la casa on es refugiava sempre que s'esbatussava amb algun company de l'escola o es barallava amb els seus pares o se sentia malament per qualsevol raó. Tancava la porta de la cuina, que rarament tenia pany i clau, agafava una pila d'aliments que arrancava dels armaris i del rebost, encenia els fogons i començava a crear. En el transcurs d'aquelles llargues tardes de gastronomia improvisada, Marini esdevenia un mag dels sabors, un gourmet del tast, un sibarita de les sensacions, sempre sensualment intenses, que un bullit,

un fregit o un fornejat, podia concedir al paladar que, malauradament, la seva família ingrata no posseïa.

Marini treu la vista dels cuiners i s'enfonsa a la pica enorme on, talment com un autòmat, ensabona els plats, arrancant-ne els grumolls de menjar que s'hi hagin pogut quedar enganxats, els frega a consciència i els esbandeix amb la mateixa perseverança. Tot i que la feina l'avorreix i el decep, el seu sentit de l'ètica professional fa que no decaigui l'ànim ni la constància en la tasca, ja sigui preparant algunes delicatessen en un restaurant de luxe o fregant els plats d'un xinès prefabricat. L'única cosa que no suporta d'aquell lloc és el cuiner en cap, el regidor de la cuina, l'amo. L'ha hagut d'aguantar durant molts mesos, suportar-ne els crits, les queixes i les manies i ja no pot més. N'està ben fart.

Justament quan acaba d'esbandir l'últim plat del munt ingent que s'alçava a la seva dreta, quan hi mira el reflex del seu rostre en aquell blanc lluent que sembla de mirall, uns segons abans que un jove cambrer li dugui més feina, Marini sospira i sent -gairebé pressent- que aquesta nit serà l'escenari de la decisió que l'extraurà d'aquesta penosa situació i l'encaminarà cap a altres fites, més elevades, de més prestigi i més ben remunerades. Això l'anima. Sap que avui serà diferent i té ganes ja de canviar, de tornar a ser el Marini que sempre ha volgut ser, de sentir-se bé amb ell mateix. Perquè està convençut que el seu lloc no està en el racó del rentaplats d'un restaurant de mala mort enclotat en els barris baixos d'una ciutat decadent. No, sap que el seu nom i el seu talent han d'arribar més lluny, han de crear i brillar per aconseguir volar per damunt dels caps de tots aquests amos de locals mediocres i escarnir-ne els intents certament fallits de la bona cuina elaborant plats d'una exquisidesa inigualable. Sí, ja té ganes de tornar a treballar amb el menjar, amb els aliments, amb la matèria prima del seu art. Marini serà el nom del triomf, el nom que passarà a la història per haver obert camins gastronòmics mai coneguts fins llavors. Sí! Marini, Marini, Marini! Només aquell nom podrà ser algú, només ell pot cuinar. "Qui no sap apreciar els plaers de la vida no els mereix". És ben cert, pensa. Haurien de tancar aquells tuguris que fan mofa del que és l'art de cuinar, els haurien de segellar talment com ho van fer amb el seu. I ja n'està tip! Necessita cuinar!

El cambrer jove diposita dificultosament una altra pila de plats bruts al costat de Marini mentre li afluixa un "a treballar" que més aviat el crispa que no l'anima. Pren altre cop l'aixeta de broc regulable i imposa més pressió a l'aigua. Ensabona, frega i esbandeix, ensabona, frega i esbandeix, retorna a la rutina, retorna a la realitat.

Tanmateix, mentre es deixa endur altre cop per la monotonia de la feina, albira la sortida a aquesta realitat, l'alternativa a aquest món en què es troba tancat. Sí, ha trobat per fi la resposta esperada. I riu, s'adona que és

molt simple, que si està allí és perquè vol, no perquè no pugui fer-hi res. I sempre ho havia tingut al davant.

Marini mira altre cop a tots els cuiners, massa atabalats per prestar atenció al rentaplats, agafa un dels plats que ja té nets i el llança directament a terra. El plat es trenca immediatament, només impactar amb les rajoles, esmicolant-se en mil bocins. Marini riu, n'agafa un altre i l'esberla altre cop a terra, fent més trencadissa que abans. Ningú no l'atura.

En uns minuts, els millors que ha passat des de fa temps, ja en té uns cinquanta fets miques als seus peus. Quan l'encarregat se n'adona, crida i el fa parar. Gairebé ja no queden plats per trencar i Marini no deixa de riure.

Marini ja no riu. Està dret davant la porta de servei, dret enmig del carrer, aclofat en el jersei, despatxat. Ja no tornarà a fregar plats. Almenys no en aquell restaurant.

Marini ja no riu però se sent bé, sap que ho ha de remullar i, allunyant-se d'un local on ja no tornarà, s'encaamina cap al petit bar en què acostuma a ofegar les nits més difícils i a celebrar els successos més significatius.

Una estona més tard s'hi planta al davant, baixa els petits graons que n'amaguen l'entrada i s'hi endinsa. Un cop dins el cambrer no el saluda, no perquè no l'hagi reconegut o perquè no li vulgui concedir més que un mutisme ofès, sinó perquè l'apallissador, que fa hores que ha arribat, begut com cap altra nit es nega a marxar, aferant-se a la barra i a la copa, maleint tot i tothom, fent un aldarull considerable. Marini somriu i s'asseu en el tamboret més allunyat de l'embriac, que crida i crida, trencant amb esgarips un silenci que fins llavors havia estat plaent. Prova de prescindir-ne, de fer d'aquella nit la seva nit, i demana el de sempre al cambrer peruà que, per fi, comença a calmar-lo i a poder atendre la resta de la clientela.

Marini és un home tranquil, meticulós, que frueix dels petits detalls, dels gestos insignificants, i no tant dels grans terrabastalls, que troba excessivament espectaculars i escassament transcendentals, amb què la gent acostuma a identificar-se i a desinhibir-se, ja sigui en festes, reunions o concerts. Marini no és home gaire sociable, és un solter (sense feina), no gaire agraciat físicament, amb el caràcter dur dels homes que posseeixen el talent dels genis, enfortit pel treball, i amb una personalitat generalment amarga envers les persones. Marini no té gaires amics.

Mentre continua divagant, relaxant-se i gaudint de la beguda, un noi jove entra al bar, mira a dreta i esquerra, buscant algú, i quan veu el vell apallissador totalment descontrolat i begut damunt la barra, sospira i s'hi dirigeix. Sense delicadesa però amorosament, l'engrapa i el va arrossegant, no sense dificultats, cap a la porta. Quan l'embriac cedeix per fi, ja exhaust, i el noi se'l pot endur sense dificultats, agraeix al cambrer, que se'ls mira més

tranquil, la trucada, s'excusa en nom del seu pare, i assegura que no tornarà a succeir. El cambrer no el creu, però li correspon l'atenció assentint amb el cap. Tots dos saben que tornarà a passar, tots dos es resignen.

Amb tot això, Marini ha pagat i ha sortit del bar. No sap per què, però un rampell en ell inusual, el reclam de la llibertat, l'ha empès a abandonar la beguda i la nit i sortir al carrer. Necessita aire, necessita caminar, necessita tornar a casa.

Comença a caminar sabent que en cinc minuts haurà travessat els tres carrers, si els semàfors no són desavinyats, que el separen de la preuada parada d'autobús; sap que allí agafarà l'única línia que s'allunya prou com per atansar-lo al seu apartament de lloguer i que en tres quarts d'hora estarà estirat al sofà, empassant-se qualsevol cosa que facin per televisió i bevent algun dels pocs licors possiblement passats que té encaixonats encara dins el moblet de la cuina.

Efectivament, en cinc minuts ja és davant la parada d'autobús.

Al cap d'una estona d'espera, s'obren les portes de l'autobús nocturn i hi puja, just en el mateix moment en què una noia, morena i atractiva, en baixa per l'altra banda. L'autobús engega i marxa, deixant-la a ella sola enmig d'un carrer d'aparença hostil. No té por, ha fet aquell camí milers de vegades i se'l coneix com el palmell de la mà.

Travessa el carrer fent ressonar les passes per tot arreu. Camina amb el cap baix i els braços creuats, fregant-se insistentment car no s'ha abrigat prou pel temps que fa, no ha estat prou conscient de l'hivern que assota la ciutat, i la imprudència l'ha duta al fred que ara l'amara.

Delerosa d'arribar, alleugera la marxa i en uns minuts es planta davant les portes batents de vidre d'aquell petit centre comercial. En entrar-hi, un dens feix de silenci s'obre davant els seus ulls, gairebé no hi ha ningú, les botigues estan perfectament tacades, amb les reixes abaixades i els panys afermats, i no se sent res tret del zumzeig de les escales mecàniques que encara treballen. S'hi dirigeix lentament, contenint el riu de tensió que li produeixen els locals deserts enmig de la nit, i hi puja. Havent arribat al nivell superior, ja pot veure la noia que l'espera. La saluda i, en un moment, ja s'estan abraçant. Feia temps que no es veien, feia temps que desitjaven aquest retrobament, feia temps que no sabien res l'una de l'altra.

Tanmateix, ja ha fet tard. Havien quedat feia ja estona, però no ha pogut arribar abans. S'excusa un miler de vegades, conscient de què comença a ser molt tard per anar a fer segons què, però totes dues segueixen igual d'il·lusionades. La perdona i tot seguit comencen a parlar, mentre la noia de la botiga abaixa l'enreixat i tanca el cademat just arran de terra.

La noia que ha arribat tard ja li està explicant el seu últim

afer sentimental fallit, narrant-li la desgràcia d'aquesta última temporada, expressant-li la forta amistat que sent envers ella quan, la noia de la botiga s'excusa i, tot donant-li l'esquena, es dirigeix cap al jove disfressat de Melcior que, assegut al tron que li ha preparat, li ofereix un caramel que ella rebutja, i li diu que ja pot marxar.

Un amor perdurable

Jennifer Rodà Casado

2



Estimat,

Potser se't fa estrany rebre aquesta carta, encara que dubto que la teva incertesa superi la meva inseguretat i temor a l'hora d'escriure-la. No sé com reaccionaràs quan llegeixis cada una de les línies que formen part d'aquesta missiva. Per sort, o potser per desgràcia, no podré observar la reacció del teu rostre. Recordo tan bé totes les teves gesticulacions que seria capaç de fer-ne una descripció minuciosa i detallada.

M'he volgut adreçar a tu per un simple motiu: necessitava fer-ho. Era quelcom indispensable per sentir-me bé amb mi mateixa i poder evocar d'una vegada per totes els sentiments que durant tant de temps han estat amagats en el meu interior amb l'únic objectiu de resguardar-se de tu. Mai no he tingut prou valor per dir-te res que t'induís a pensar que l'afecte que sempre et mostrava tant sols es limitava a l'amistat, quan en realitat no era així. Ara, tot és diferent. Penso que ha arribat el moment que anhelava amb una extremada impaciència però no em preguntis el perquè, car jo mateixa l'ignoro. Només tinc la certesa que és un instant especial, tot i que no sé si és el més idoni.

Recordes el dia que ens vam conèixer? No et culpo si em respons amb una negació, ja que jo tampoc no tinc a la memòria aquell moment que ara desitjaria reviure amb tot detall. De vegades, el nostre subconscient ens juga males passades i ens fa oblidar successos d'un passat que en un futur voldríem haver preservat. Si esborrem de la nostra ment les coses transcendents que ens ocorren, com podem pretendre no oblidar tot allò que ens sembla totalment insignificant? I és per aquest motiu que sóc incapaç de trobar aquell record, puix no el tinc. L'única cosa que aconseguiria fer si et digués el contrari seria enganyar-te a tu i també a mi mateixa. I aquest no és el meu propòsit. Quedaria fantàsticament bé dient que la teva presència em va impactar moltíssim o que des del primer moment que et vaig veure la meva existència va esdevenir completament diferent. Però no va ser així i jo no sóc ningú per canviar la nostra història, tot i que m'ho hagi plantejat moltes vegades. Si t'hi fixes, tothom té algun motiu pel qual no para de queixar-se; suposo que els éssers humans estem predestinats a la disconformitat i és per això que ens planyem per costum i no pas per necessitat. Només les persones que fan ús de la segona opció entenen el veritable sentit de la vida, car l'accepten tal com és i la duen a terme i no s'entretenen en el seu camí, que per si mateix ja presenta massa obstacles. Tothom té dret a viure, encara que sovint ens costi assimilar que també tenim uns deures per complir i que sense la nostra intervenció no s'arribaran a realitzar mai. La responsabilitat sempre la deixem per als altres; mai no la considerem com una cosa pròpia. Per això el món funciona d'aquesta forma: preferim aparentar quelcom que no som abans que acceptar-nos a nosal-

tres mateixos. Som falsos, hipòcrites i mentiders, però no ens importa. Abans això que donar al cara; és, sens dubte, la solució més fàcil i amb què sortim menys mal parats. Jo estic cansada de tant cinisme i amb aquesta carta vull plantar-li cara. En aquests fulls no hi ha lloc per a l'engany; aquí tot és sinceritat des de l'inici fins al final.

Així és que sense gairebé ni adonar-nos-en vam passar de ser uns autèntics desconeguts a establir una certa comunicació que venia donada per tenir un mateix cercle d'amistats. Cap dels dos no es va fixar en l'altre veient-lo alguna cosa més que un simple company. Jo, almenys, et puc assegurar que no ho vaig fer. Hi ha persones que s'atrauen només de veure's una sola vegada i que esdevenen totalment inseparables. És el que s'anomena amor a primera vista. Personalment crec que aquestes coses únicament passen a les pel·lícules romàntiques on, per fortuna, el final sempre és bo per tothom. El director s'entossudeix a posar un munt d'entrebancs entre la parella protagonista, la qual sempre acaba junta enmig de la mirada embadalida, el somriure a mig fer i un parell de llàgrimes rodolant galtes avall de l'espectador. La realitat sovint no és tan bonica com es vol aparentar i la feina de Cupido passa de ser tan precisa i eficaç a esdevenir molt més complexa. També hi ha relacions més incertes i jo juraria que la nostra, en el seu inici, va ser d'aquest tipus: freda com el marbre i sobretot molt esquiva. Ens saludàvem per educació i ens parlàvem per compromís. Mai no sabíem quina conversa seria la més idònia i sovint acabàvem per comentar quelcom de les nostres respectives feines que (qui ho havia de dir que el treball algun dia ens ajudaria?) ens proporcionava una gran escapatòria i ens facilitava el nostre contacte. Entre nosaltres s'alçava una gran abisme que cap dels dos no s'atrevia a superar. Ens conformàvem amb allò que teníem al nostre abast i ja no aspiràvem a res més, malgrat que moltes vegades ens haguéssim deixat endur per la curiositat.

Vivíem en dos móns completament diferents i l'única cosa que ens unia eren els amics que teníem en comú, res més. La feina, l'habitatge, la indumentària, els propòsits, els objectius..., no es complementaven gens. Sort que disposàvem d'una parella estable que ens feia comprendre amb la màxima simplicitat possible el perquè de tot plegat. Si no, tot hauria estat massa complicat i no ens n'hauríem sortit tan bé. Com que teníem una persona al nostre costat, potser la indiferència que sempre se'ns havia mostrat es va accentuar. Però no ens importava, car ningú no necessitava la presència de l'altre. O, almenys, això és el que jo em pensava.

I, un dia, sense saber exactament el motiu, vaig iniciar una història que amb el pas del temps esdevindria absolutament inèdita. Vaig despenjar el meu aparell telefònic, vaig prémer el teu número particular i vaig esperar

durant uns segons fins que vaig sentir la teva veu a l'altra banda de la línia. No havia programat res, actuava per pura mecànica, com si fos un robot; però ja era massa tard per penedir-me'n.

Estava passant un mal moment i necessitava parlar amb alguna persona de manera urgent. I la primera imatge que, de sobte, es va presentar a la meva ment, va ser la teva. Tu? Tot i que et pugui semblar estany, jo també em vaig fer la mateixa pregunta centenars de vegades. Què volia dir allò exactament? Si et serveix de consol, encara no he pogut trobar la resposta que en aquells instants buscava amb tanta impaciència. No tenia forces per fer falses hipòtesis, que l'única cosa que m'aportaven eren cabòries. Volia el suport d'algú i el temps que avançava tan ràpidament era massa valuós per deixar-lo escapar. L'havia d'aprofitar i amb tu vaig veure la meva gran oportunitat.

Vaig citar-te en un bar força cèntric. Tenia por que no vinguessis, ja que no sabia com reaccionaries davant del meu desesperat reclam. El cor em va fer un gran salt quan vaig veure que t'apropaves cap a mi. Hauria saltat d'alegria si el meu estat d'ànim m'ho hagués permès. Però no ho vaig fer. Em vaig limitar a saludar-te discretament, davant la mirada atenta de totes les persones que eren a l'interior del local. Potser no era el lloc més adequat per confessar-se intimitats, però a mi sempre m'havia agradat aquell ambient. No feia gaire que t'havies instal·lat al poble, així que no vas posar cap mena d'impediment perquè fos aquell el nostre punt de trobada. Els negocis que duies sempre a terme i que t'absorbien gairebé tot el temps de què disposaves no et deixaven endinsar profundament en la geografia de la teva nova regió. Ets un treballador nat, sempre ho has estat, i no sé fins a quin punt aquest concepte deixa de ser una virtut per convertir-se en un gran defecte. No tot es bassa a obtenir un bon sou a final de mes; reconec que és un factor important però n'hi ha d'altres que ho són més: no t'aporten cap bé material i en canvi el seu preu és tan alt que no podrien pagar-lo ni amb tot l'or del món.

Vas fer un gest amb la mà perquè el cambrer ens vingués a anotar la comanda. Dos tallats descafeïnats, si us plau, vas etzibar-li quan el vas tenir al teu davant amb un to autoritari i elegant. M'observaves detingudament i amb una certa preocupació, com si temessis pel que em pogués passar, quan, en realitat, ni jo ni els meus problemes no t'importaven gens. He de reconèixer que vaig sentir una mica d'odi pel teu comportament, el qual no va tardar gaire a esvair-se. Respirava de manera sorollosa i amb moltes dificultats, com si l'aire de l'exterior s'estigués exhaurint i els meus pulmons en reclamessin cada vegada més i més. Tampoc no podia enllaçar les paraules amb fluïdesa i tot el que deia es limitava al balbuceig. I a la fi em vaig decidir, després d'haver-ho intentat nefastament diverses vegades: estava a l'espera que

l'hospital general em donés els resultats de les proves de la SIDA, que m'havia fet la setmana anterior. Ja estava, ja t'ho havia dit. I ara què? Em vaig formular aquesta qüestió mentre tu restaves atònit, sense saber què fer, al meu davant. M'imaginava que reaccionaries d'aquella forma i no em vaig equivocar. Sé que no hi havia res segur, però això no em relaxava. Tenia la meitat de possibilitats d'assaborir la glòria, de creure que tot havia estat un horrible malson i de seguir amb la meua vida. Però quedava l'altra meitat, que em feia molta por i basarda o, millor dit, m'aterria. Em trobava al bell mig d'una balança que havia de decantar-se a un dels dos costats, encara que jo ignorava quin.

Fins que no vaig tenir el sobre de les anàlisis a les mans no em vaig sentir alleugerida. Alleugerida? Sona molt estranya aquesta paraula, tenint en compte que aquell tros de paper contenia unes línies que podien canviar el rumb de tota la meua existència. Em debatia entre la vida i la mort i encara tenia el valor de sentir-me alleugerida! Potser vaig abusar de la crueltat. Però a mi no m'importava absolutament res en aquells instants perquè jo mateixa m'era una autèntica desconeguda.

Vaig mantenir el sobre tancat fins que vaig arribar a casa. No volia desvetllar aquell secret, però era conscient que tard o d'hora ho hauria de fer. M'ho jugava tot per una simple carta. Sincerament, mai no havia donat tanta importància a aquell objecte que ara em semblava summament transcendent. Les coses, per si soles, no tenen cap mena de valor, tot depèn del que nosaltres li atorguem. I, per a mi, aquell en tenia molt.

Vaig obrir-la a poc a poc, de forma acurada, per tal de no malmetre-la. En uns segons vaig reviure un munt d'escenes que formaven part d'un preuat record. Se'm va dibuixar un somriure tímid que va poder percebre al seu damunt la davallada d'unes quantes perfectes gotes d'aigua salada que els meus ulls no es veien capaços de retenir. "Ha donat positiu", van ser les úniques paraules que et vaig poder dir abans que el món em caigués a sobre sense tenir cap mena de força per impedir-ho. Per a mi tot s'havia acabat. El plaer i la satisfacció que havia pogut gaudir en una nit despreocupada s'havia transformat en un malson impúdic per a tota la meua vida. Com havia pogut ser tan estúpida? Em semblava que tenia una informació completa sobre com prevenir aquesta terrible malaltia, però en realitat no era així. Documentals, cursets, catàlegs, eslògans publicitaris..., no havien servit absolutament per res. Ara veig que per saber si hem assimilat bé les coses ens hi hem d'afrontar, sense cap mena de temor. Vaig pecar d'orgull en aquest tema i al primer parany vaig fracassar. No em recordo de res, tant sols que em vaig despertar en una habitació d'hotel amb molt mal de cap provocat per l'alcohol de la nit anterior i acompanyada d'un desconegut, amb qui semblava haver-m'ho passat molt bé. Sí, vaig fer l'amor amb

aquell individu, però en aquell instant no li vaig donar la menor importància, car havia tingut relacions sexuals altres vegades. Per a mi, allò havia estat una simple aventura.

Tot transcorria amb absoluta normalitat fins que algunes setmanes després d'aquell gran error va començar-se a manifestar quelcom rar en el meu cos: pèrdua de pes exagerat, febre, suors nocturnes i diarrees abundants. En un inici no en vaig fer gaire cas, però quan em vaig adonar de la persistència d'aquells símptomes no vaig tardar gaire temps a exposar-li la meva preocupació a un especialista. Em va fer moltíssimes proves fins arribar a detectar aquesta gran calamitat que m'anava consumint molt lentament.

Quan li vaig explicar tot a la meva parella es va enfurismar de valent. Si haguessis vist la manera com em parlava... La meua salut va quedar en una posició secundària, ja que a ell només li importava la meua infidelitat, l'única que s'havia produït durant el nostre nuviatge. El fet que hagués tingut sexe amb una altra persona que no era ell va ser una cosa que no va poder comprendre mai. Reconec que va ser una equivocació que ara estic pagant molt cara, massa.

Em sentia bruta per dins i em feia fàstic a mi mateixa. També estava desolada pel recent abandó del que havia considerat com l'individu més transcendent de la meua existència. Des de llavors, no s'ha interessat mai més per mi, encara que tampoc no he tingut l'ocasió de tornar-lo a veure des de la seva marxa. Em trobava en un carreró fosc i sense sortida, a causa que tenia un doble patiment: assumir la malaltia i afrontar la solitud. No sé quina de les dues coses era pitjor, si la pèrdua de la meua vida o la de l'home que n'havia format part. Els dos eren uns malsons horribles que s'havien apoderat de mi completament.

Estava perduda, sense cap rumb fix. Però al final de l'interminable forat vaig poder veure una llum amb la meua pròpia personalitat. Eres tu que m'oferies la teva mà, i jo m'hi vaig aferrar tan fort que encara ara puc recordar la suavitat i delicadesa de la teua pell. Vas ajudar-me com no ho va fer ningú més i mai no t'ho podré agrair prou. Estaves al meu costat sempre que et necessitava i no dubtaves a deixar de banda altres coses per tal d'oferir-me tot allò que tenies al teu abast. No tot va ser ni bo ni senzill, ja que les males estones també ens van voler acompanyar. Però això és normal, o almenys jo no ho trobo gens estrany. I és que si l'ésser humà no és perfecte no pot pretendre que les coses que l'envolten i que influeixen en ell, bé de forma directa o indirecta, també ho siguin. Tothom es pot equivocar i en certa manera és bo cometre errors, ja que d'ells se n'aprèn, i molt. Tenim uns límits que hem d'acceptar perquè ens condicionen, però no hem de tenir por d'arriscar-nos. Amb aquestes paraules no és que vulgui donar suport a la despreocu-

pació, únicament em refereixo que no sempre la solució més fàcil és la que més ens convé. Hem de ser capaços d'albirar una mica més lluny d'allà on arriba la nostra mirada per poder aspirar a ser més feliços. No crec en la felicitat completa, però tampoc no crec que aquesta sigui limitada.

Tots conduïm la nostra vida cap a un destí o un altre. Si ens plau la mantenim tal i com ens agrada, però si en algun moment hi ha alguna cosa que no ens satisfà plenament, o almenys no pas com nosaltres voldríem, tenim la peculiar disposició de canviar-la i adaptar-la a les necessitats que més ens convinguin. És cert que no tots lluitem per uns mateixos objectius, malgrat que alguns puguin ésser similars i, en alguns casos molt excepcionals, fins i tot iguals. Indubtablement, però en el fons tothom vol realitzar un viatge comú: el que té com a destí la felicitat. Són molts els qui aconsegueixen visitar-la però força pocs (per no dir ningú) els que hi poden romandre infinitament. Tothom ha disposat d'un instant on el protagonista principal ha estat aquest sentiment, però coneixes algú que n'hagi gaudit ininterrompudament? Jo t'asseguro que no i juraria que tu tampoc. La felicitat és efímera; no busca propietaris sinó que es conforma amb simples llogaters. Ella elegeix i provoca un enorme sentiment de benestar o, al contrari, una calamitat devastadora. El que no puc comprendre és a través de quins mètodes es regeix per fer la seva tria. Això és una incògnita que encara no s'ha aconseguit desvetllar.

La meua malaltia era talment com una pesada ombra que queia al meu damunt i m'ofegava. Ella convivia amb mi i no em deixava viure. No tenia ganes de fer res, ja que m'adonava que tots els esforços que realitzava eren en va. Per què patir i donar-me falses esperances i al final obtindria la mort com a únic resultat? Em vaig anar tancant en mi mateixa fins al punt d'arribar a crear el meu propi món. Tenia uns hàbits preestablerts i ells eren els que regien tota la meua existència. Algunes vegades m'hauria agradat moltíssim trencar tots aquells esquemes, dissenyar-ne de nous i sortir d'una vegada per totes de la monotonia. Però quan aquesta eufòria desapareixia de la meua ànima només veia una foscor molt extensa que m'envoltava i que dia rere dia anava guanyant terreny. Tenia por que en algun moment tota aquesta negror s'arribés a apoderar de mi i fou per aquest motiu que vaig dur a terme la meua repentina fugida cap a la gran ciutat. Els pobles, de fet, mai no m'han agradat, i el meu menys que cap altre. Les crítiques eren constants i em sentia assenyalada amb el dit, burlada i incompresa. La gent, si vol, pot arribar a ser molt cruel i a fer-te molt de mal. I jo, per la meua culpa, vaig arribar a patir molt. No volia veure a ningú perquè ningú no es mereixia que els fes cas. El seu comportament havia estat erroni (i potser fins i tot n'eren conscients) però no hi ha cap disculpa per poder-los excusar. Em vaig adonar que, fins i tot els

que deien ésser els meus amics, em van deixar de banda i em van donar l'esquena, cosa que encara em va dolre més. Per moltes injúries que expressés mai no aconseguiria treure tota la ràbia que porto a dins. Jo mai no m'havia portat malament amb ells, al contrari. Què injust que és tot plegat! I quan t'ocorren aquest tipus d'experiències és quan més te n'adones. Tu sempre em deies que algun dia totes aquestes persones pagarien pel seu mal: de debò encara continues pensant el mateix?

El dia que vaig abandonar el meu poble natal perdurà sempre en la meva memòria. Vaig passar-hi tota la meva infantesa i adolescència i ara, un cop adulta, em donava la sensació que era com renunciar a una part de mi. No volia sentir nostàlgia per aquell quadre que m'havia aportat la més pura innocència, però t'asseguro que era quelcom inevitable. Aquestes coses no s'esborren per més temps que passi i en certa manera em sento orgullosa que sigui així. El paisatge muntanyenc, les rengleres de cases, els carrers estrets i humits...; ara tot ha canviat al meu entorn.

Sé que el meu trasllat no et va agradar gaire, més aviat diria que sempre em guardaràs rancor per haver pres aquesta decisió tan dràstica. Vas insistir i repetir-me un munt de vegades que aquella no era ni la millor ni l'única solució, però no et vaig voler fer cas. Sentia com em consumia lentament, sense parar, i que la meva ànima es moria pel fet de ser el principal punt de mira de tothom. Potser vaig actuar amb covardia i em vaig deixar endur per la feblesa, ho reconec, però no sabia d'on treure les forces per fer front a tot plegat. Els teus ànims em van ajudar, tot i que no va ésser suficients per modificar la meva decisió. Estava convençuda del que volia fer i res ni ningú (ni tan sols tu) no podia intentar canviar-ho.

El nostre comiat, però, sense cap mena de dubte, va ser quelcom summament especial. Els dos ploràvem i ens repetíem una vegada i altra que tot allò que ens unia es mantindria viu eternament i que ni la distància ni el temps no ens conduïrien mai a una separació. Encara guardo com el més preuat dels meus tresors l'objecte que em vas regalar: un barret que combinava dos colors completament radicals i oposats entre si: el blanc i el negre. L'un era la felicitat, els moments gloriosos i el camí cap a un paradís idíl·lic; l'altre era la foscor, la soledat i la por, i el temor a perdre't. Si, no em vaig atrevir a dir-t'ho mai però t'estimava i, de fet, encara continuo conservant aquest sentiment amb la mateixa intensitat del primer dia. I si t'he d'ésser sincera crec que aquesta flama no s'apagarà mai en el meu interior perquè ja s'ha propagat de forma imparabile i sé que tu, per molt que ho volguessis amagar, també vas sentir alguna cosa similar. Ens enganyàvem intentant aparentar que tot era una bonica amistat quan en realitat els nostres cors anaven molt més enllà. Mai no s'ho van confessar, però opino que tampoc no calia.

Al teu costat vaig aprendre el significat de la paraula estimar perquè involuntàriament em vas fer sentir un munt de vegades una persona especial. Els teus ulls, brillants i sempre acompanyats d'un somriure latent, em feien mantenir vives esperances que ja creia haver perdut i llavors m'imaginava com seria tot si tu i jo poguéssim manifestar el nostre amor públicament, sense cap mena de pudor. Passejades, anades al cinema, paraules a cau d'orella..., un món creat únicament per als dos. Solament nosaltres i el nostre inacabable amor, sense cap obstacle que s'interposés en el nostre llarg camí. Seríem talment com dos rius que anessin a desembocar a la mateixa mar si no fos per la presència de problemes externs que ens ho impedissin, com per exemple un afluent estretament lligat i vinculat a tu que volgués posseir-te. Llavors ens separaríem i cada un de nosaltres prendria el seu propi rumb.

Mentre t'escric aquesta carta observo la realitat que m'envolta: gent que crida, infants que ploren, un grup de noies caminant amb gràcia i rient escandalosament, un avi que gairebé no pot caminar, els ocells volant en llibertat, les paraules educades per saludar els coneguts... M'adono que la imperfecció és present a cada racó imaginable. És evident que tothom té problemes i mirant a través del vidre d'aquest local en sóc plenament conscient. Hi ha qui s'enfronta a les situacions difícils i segueix endavant com si res no hagués passat i, en canvi, també hi ha qui només coneix la derrota i no veu escapatòria enlloc.

Sento el repicar de les campanes d'aquella església que devotament he visitat tantes vegades i això em fa veure que el temps transcorre inexorablement. No puc tornar enrere i modificar el meu passat. Ara la malaltia conviu amb mi i ho seguirà fent fins que alguna cosa del meu interior digui prou. M'ha costat assimilar-ho (en algunes ocasions em dóna la sensació que tot és un maleït malson que morirà en despertar), però crec que ho he aconseguit. El que encara no he pogut fer és oblidar-me de tu, tot i que potser tampoc no m'ho he proposat gaire seriosament.

Han passat molts anys d'ençà d'aquesta història i no desitjaria que la meva carta et causés cap mena de trastorns, ja que t'asseguro que aquesta no ha estat en cap instant la meva intenció. Necessitava evocar els meus sentiments i dir-te què és el que sento per tu. Fins al moment no m'havia atrevit a fer-ho i no sé per què. Ara, en canvi, noto que tot és diferent i la meva darrera visita a l'hospital va ser-ne la principal causant. El metge que duu el meu cas em va alertar sobre la malaltia, comunicant-me que només em resta un mes de vida. Davant d'aquesta alarma em passo els dies escrivint cartes i més cartes per acomiadar-me de tota aquella gent a qui he estimat i que encara continuo estimant. Vull que la meva marxa sigui ben sabuda per tothom, perquè no m'agra-

daria agafar a ningú per sorpresa. He deixat indicat, però, a la residència on estic, que la teva no vull que te l'atorguin fins que jo hagi abandonat aquest món definitivament. I ho he fet perquè et conec i sé que et vindrien temptacions de cercar-me. No et pensis pas que no m'agradaria, però això únicament esdevindria una tortura per a mi. Tu ja tens una vida feta i segur que la portes a terme feliçment, amb la qual cosa jo no vull interposar-m'hi.

Saps?, tinc la meva sentència anunciada i m'adono que mai no havia tingut tantes ganes de viure com ara. Cada hora, cada minut i cada segon són per a mi un gran motiu d'alegria al qual no vull renunciar. Són els últims instants que passo, però potser també els millors i els més intensos, amb la qual cosa crec oportú dignificar-los.

Aquests darrers anys he tingut un esperit de lluita realment fascinant i tota la gent que m'envolta n'ha quedat meravellada. Però ara ha arribat el moment que et parlava en les línies anteriors: aquell en què el meu cos farà un xiscle enorme i s'adormirà per sempre. Em sembla una anècdota increïble que el meu cor s'hagi d'aturar quan encara té tantes ganes d'estimar. Tu has estat el seu punt de mira, no l'únic, però sí el més especial.

He encomanat també que m'enterrin amb el barret que em vas regalar (l'únic objecte que em resta de tu), ja que vull que el teu record perduri sempre més amb mi. Desconec on aniré, però em sento segura perquè sé que ho faré amb la teva companyia. Promet-me que quan llegeixis això la tristesa no envairà ni el teu rostre ni tampoc el teu esperit. Me'n vaig, però qui sap si algun dia ens tornarem a trobar. Mentrestant, sigues tan feliç com puguis i no et deixis vèncer mai. I si en algun moment et sents decaïgut, amb ganes d'enviar-ho tot en orris, atura't i observa què és tot allò que t'envolta i t'adonaràs que malgrat tot tens una situació privilegiada. I és que per molts cops que t'entrebanquis sempre has de provar de tornar-te a aixecar. Això és precisament el que tu em vas ensenyar: a seguir sempre endavant. Ara sóc jo la que et dono el mateix consell com a mostra del meu amor perdurable.

Ja únicament em resta dir-te una sola cosa: que t'estimo en aquest instant i per sempre més. I et prometo que això no és cap ironia. No puc ignorar que la mort és al llindar de la porta, perquè aquest és un fet ben evident, però estic completament segura que tampoc no em deixaré vèncer per ella. Lluitaré fins a l'últim instant per tal de demostrar que malgrat tot encara dispo d'una minsa valentia. En aquests instants i a pesar de les nefastes circumstàncies en què em trobo et puc assegurar que no canviaria el destí que se m'ha determinat. Algú que desconec ho ha dictaminat així i jo no sóc qui per recriminar a ningú, car els meus actes tampoc no han estat els propis de cap llibre de fantasies. Amb tot, però, puc dir amb una plena satisfacció que per a mi has estat

la cosa més important d'aquest món i me'n sento molt orgullosa. I és que poder-te estimar m'ha suposat el fet d'abraçar la felicitat més suprema, acte que crec que només poden arribar a experimentar els cors enamorats. Et vull, et desitjo, i et necessito. Això és allò que sempre t'hauria volgut dir i que no m'he atrevit a fer-ho fins ara. Suposo que si t'hagués tingut al meu davant no m'hauria resultat tan fàcil i molt menys si m'haguessis mirat amb aquells ulls que parlaven per si sols. Mai no havia conegut ningú que sense pronunciar ni una sola paraula digués tantes coses. Quan penso en tu i et recordo, m'adono que estic totalment sotmesa a la teva persona. Tu formes part del meu jo i és que si tingués la possibilitat de tenir-te al meu costat ja no em mancaria res més, perquè tu ets el meu tot. Aquella maleïda ombra no deixa de cridar-me insistentment; m'imagino que no vol que m'oblidi de la tasca que ha vingut a realitzar. I, certament, no ho faig ni un sol instant. M'és impossible esborrar la seva presència. Però ni tant sols ella, que és considerada com la guia d'un viatge sense retorn, podrà modificar mai tot el que sento. Probablement, els sentiments són una de les poques coses que no es poden comprar. Es tenen o no es tenen i ja no hi ha més volta de full. És evident que hi ha més d'una persona que ha fixat un preu per ells i segur que també hi ha qui els ha venut, però jo amb aquest comportament ja no m'hi poso, perquè trobo que és una demostració de falta de sensibilitat extrema. Jo t'estimo, ara que encara conservo la meva vida i et continuaré estimant sempre, fins i tot quan la mort m'agafi de la seva mà i juntes caminem cap a un bell paradís desconegut, on només hi hagi present tot allò que tan aferrissament hem desitjat però que mai no hem aconseguit, per, en aquell instant, poder-ne disposar eternament.



Ajuntament de Bescanó

Regidoria de Cultura i Ensenyament



GROBER



Els presentadors de la festa

CARNESTOLTES

2002



El nostre Carnestoltes, no sap què li espera..



I nosaltres t'acusem de què...



I ara què passarà...



Pobre Carnestoltes... s'acaba de morir...

Com cada any, ens ha visitat en Carnestoltes, però el pobre Carnestoltes no recorda que nosaltres també, com cada any, l'acabarem acusant de totes aquelles coses que no ens agraden i tot i no ser Sant Joan, farem una bona foguera amb ell al mig. Però vaja, en aquesta foguera no hi haurà ni petards ni coets. El protagonista de la festa serà ell. Aquí podeu llegir el discurs de presentació.

Hola amics !

Nens, nenes, nois i noies, petits i grans, mestres i cuineres!

Com cada any des de temps immemorial, ja ens ha arribat el Carnaval!

Tots hi podrem participar, xalar, cantar i ballar.

Aquest any el Carnaval l'hem celebrat tal com cal però la festa avui s'acaba, el Carnestoltes se'n va i fins l'any vinent no tornarà.

Ja veig que tots us heu disfressat i que per fer-ho us heu espavilat!

El senyor Carnestoltes ens ha fet fer moltes voltes, buscant pels armaris i calaixos: camises, corbates, barrets... i llaços.

Avui podem saltar, córrer i cridar!!

I no només pensar, pensar i,... i pensar.

I els mestres què... què ?

Observeu quin goig que fan! Vestits amb camises i corbates boines i barrets.

Només us falta anar de patufets.

Vosaltres que no feu més que avisar,

a vosaltres nos us hauríem de convidar, però oblideu els mals humors, que la festa avui és per tots!

Cuineres que no feu més que cuinar, encara que alguna vegada també crideu, a vosaltres també us convidem perquè sense el vostre menjar, on aniríem a parar?

Ja és hora d'acabar, acusarem en Carnestoltes per donar-nos tantes ordres i farem una rotllana al seu voltant mentre es vagi cremant.

Vinga amigues, amics,

Visca la gresca i el bon humor!

Visca la xerinola!

Visca el Carnaval!

La nostra escola participa al Projecte inTERnet

Els Centres de Recursos Pedagògics dels Gironès, de la Selva I i el SMAV del Departament d'Ensenyament han elaborat una proposta que té com a objectiu promoure la participació dels nens i nenes en l'estudi d'un projecte comú, el riu Ter, facilitar el coneixement del paisatge natural i del desenvolupament de l'activitat humana i fomentar actituds crítiques davant actuacions que provoquen el deteriorament de l'entorn fluvial. Així ens ho expliquen a la plana del projecte <http://www.xtec.es/ter>.

Des de l'escola ens ha semblat molt interessant l'experiència i els nens i nenes de 4t, 5è i 6è hi hem participat i aquí podeu veure el resultat del nostre estudi. Per fer-ho hem triat tres indrets prou coneguts del pas del Ter pel nostre poble. Si voleu veure com ho fan els nens i nenes d'altres escoles, podeu consultar la plana ressenyada més amunt.

La resclosa del riu Ter al Turó dels Cavalls



Quan hem arribat a la resclosa ens hem adonat que molts de nosaltres no hi havíem estat mai, però d'altres ens deien que hi havien estat a l'estiu i que el riu portava més aigua que avui. Avui, 16 de gener, el pas de l'aigua és continu i mogut. Aquests tros no és gaire ample, fa uns 10 metres, però no gaire lluny d'aquí, on hi ha tota l'aigua embassada, fa uns 50 metres d'amplada.

Nosaltres hem observat la sortida de l'aigua de la resclosa, la qual després va cap a la fàbrica Gróber. De totes maneres, per anar a l'altra banda d'aquest tros hi ha un pont que permet passar sense mullar-te. Si no hi hagués el pont l'aigua ens arribaria als genolls per un costat de pont i segurament hauríem d'anar de puntetes per l'altre costat, aquell que està més a prop dels batents de la resclosa. En aquest punt l'aigua no fa olor, baixa neta, tot i que sembla una mica tèrbola, però segurament és pel remenament de la mateixa resclosa.

Al costat dret hi ha herba, camps de conreu, un camí que segueix riu avall i tot un seguit de deixalles: paper, plàstic, llaunes, ferralla, pneumàtics, escombraries domèstiques i cartrons. De fet hem vist un rètol que deia que allò havia estat un abocador incontrolat, que havia estat netejat, però sembla que encara hi ha persones que no se n'han adonat. Al costat esquerre també hi hem trobat

deixalles, potser no tantes, però fins i tot hi havia algun paquet de cigarrets amb les corresponents burilles (!).

La vegetació és diversa, amb arbres, especialment pollancre, joncs, canyes i herbes. Hem vist pocs animals, però hem sentit pardals, hi havia algun peix a l'aigua i alguna sargantana i cucs. En ser hivern, molts animals deuen haver hivernat. El lloc és una mica ombrívol i amb la fred que fa aquests dies, els animals deuen buscar llocs més assolellats.

Aquest lloc fa força olor de porqueria, d'alguna planta que s'està podrint i també a terra mollta. En estar situat força a prop de la carretera se sent contínuament els sorolls dels cotxes en passar.

Alumnes de 6è

La Barca



Se senten els cants dels ocells que volen entre les bardisses dels marges, el soroll agradable de l'aigua que baixa i una fressa llunyana d'alguna fàbrica. Uns ànecs volen riu avall.

L'aigua baixa tranquil·la, neta i sense fer olor de res. Els arbres i plantes dels marges es reflecteixen a l'aigua. El riu és ample i una mica fondo, al fons s'hi veuen pedres i trossos de rajoles. Al mig hi ha algunes pedres i barques que formen petites illes. Al marge esquerre hi ha molta vegetació, sembla una selva i és difícil passar-hi. Hi ha pollancre, bardisses, herbes, i prop de l'aigua canyes i balques. Al marge dret no hi ha tantes bardisses, hi ha plàtans, ortigues, heures i fulles seques per terra.

Per arribar a l'aigua hi ha unes escales que porten al lloc on antigament s'agafava la barca per travessar el riu. Així es podia anar de Bescanó a Sant Gregori. Clavat al marge encara hi ha una biga de ferro per on passava el cable que servia perquè el barquer, al travessar el riu, no tingués problemes amb el corrent de l'aigua.

Alumnes de 4t.

Una tarda a La Pilastra vora el riu



Tarda d'hivern: fresca, silenciosa, quieta. Cel grisós, tirant a blanc. No bufa ni un bri de vent. El riu s'escola lentament cap a la seva desembocadura. Ens trobem a la vora del riu Ter, al marge dret, prop de la Pilastra.

En aquest lloc, el pas de l'aigua és continu i tranquil. La seva amplada aproximadament és entre 5 i 10 metres. És poc profund, no més de 10 centímetres en alguns llocs. Podrem creuar-lo sense mullar-nos, saltant de pedra en pedra per les que sobresurten del seu llit.

Els cotxes i les persones el poden travessar fàcilment per anar a Sant Gregori. El cabal del riu és escàs. Uns metres abans, l'aigua s'ha desviat cap a la sèquia Monar que alimentava les fàbriques del segle passat, que alimenta encara les hortes de regadiu.

L'aigua del riu és transparent; una mica tèrbola quan passen els cotxes. No fa olor. Els marges dret i esquerre estan coberts de vegetació, també hi ha pedres, sorra, grava,... Hi creixen pollanques, plataners, esbarzers, canyissars, ortigues, lianes, falgueres... Entremig, s'hi veu algun plàstic, bossa, tros de goma, de roba... El lloc és tranquil, fresc, ombradís, relaxant, silenciós... Aquest silenci només és trencat pel soroll dels cotxes que passen per la carretera, de l'aigua del riu i pel cant dels ocells.

No hem vist gaires animals, només dos gavians que volaven alt, sobre l'aigua uns sabaters i un cargol que entre l'herba humida s'arrossegava lentament. Però sobretot hem sentit els ocells que amb el seu cant trencaven el silenci.

El riu s'allunya lentament de Bescanó. Es dirigeix cap a la seva desembocadura, cap al seu encontre amb el mar i nosaltres retornem cap a l'escola. ■

Alumnes de 5è

Aquest any se celebra el 150è aniversari del naixement de l'Antoni Gaudí i a l'escola hi dediquem tota una colla de treballs, tant literaris com, i especialment, plàstics, ja que, com tots bé sabeu, l'Antoni Gaudí era un arquitecte genial i un gran artista plàstic que va saber plasmar en totes les seves obres la seva gran estimació per la natura. Com a avançada de tots aquests treballs aquí podeu veure algunes de les coses que hem fet els nens i nenes d'educació infantil.



Aquests són els de P-3 "A" i "B" amb les seves cases. Han fet un mosaic de La Pedrera.



Aquí podeu veure'n d'altres punxant el paper per fer una vidriera de colors i al costat hi ha més mosaics de colors fets amb ceres.

Els poemes són divertits, alegres i també serveixen per expressar d'una manera original els sentiments de les persones. Als nens i nenes de 6è ens agraden molt i tot imitant els poetes n'hem fet una colla. Aquí en teniu una petita mostra:

La claror

No sents amic meu quina claror més fina
Dorm, que ja el sol vetlla el teu son...
Hi ha dues cadenes d'or a la teranyina,
quina conversa fulles i flors.

No sents amic meu quina claror més fina.

No sents amic meu quina claror més fina,
canten els raigs de sol al terra picar,
ploreu flors i fulles al cim del replà,
núvols i sol: un arc de colors...

No sents amic meu quina claror més fina

Núria Corominas

Els cavalls de fusta

Em sé fer uns cavalls de fusta
Panxarruts, força grans;
Els empeno de llimalla
Tocada amb pedra imant
I els acolorixo de colors
Perquè siguin lluent.
Ensenyo els cavalls i explico
Que veurem com correran
Tots dos sols dins una caixa
I, un cop a l'aire deixats,
Demano una mica d'herba
I els la dono amb la mà.
(Però sens que ningú no ho vegi
Hi barrejo pedra imant)
I així sembla per als qui miren
Que els cavalls vénen corrents.

Paula Galindo

Mare si fos caçador

Mare si fos caçador
caçador de bona traça
me n'aniria bosc endins
tot sol amb la meva arma;
L'ocell crida com un boig
la coloma és tota blanca,
l'esquirol d'un marró molt trist
i la serp d'un verd d'esperança.
Mare, si fos caçador
caçador de bona traça
me n'aniria bosc endins
tot sol amb la meva arma
Us faria adéu al bosc
un adéu ple d'enyorança,
entre l'arma i el meu pit
me n'enduria la verdor fina dels pins
i color blanc de la cançó.

Lídia Martil

De la vila de Bescanó

Adéu, vila abandonada
adéu, vila de Bescanó
que fas una olor mesclada
d'horts i de blat.

Vibren cases negroses
sota el dia plujós;
beuen les eugues, nervioses
en els nous abeuradors.

Crement marges i vessanes;
les veremes seran dolentes
fa la mosca zumzejant.

I encabits en carros,
a veremes van els homes,
cap al riu sotraguejant.

Marina Cerdeño

Mare, si fos sabater

Mare, si fos sabater,
sabater de bona traça,
me n'aniria sabata endins,
tot sol amb la meva sabata;
el vent fóra un crit de goig,
la sabata: barata,
els cordons d'un blau com d'encís,
i la plantilla d'un verd d'esperança.
Mare, si fos sabater,
sabater de bona traça,
me n'aniria sabata endins
tot sol amb la meva sabata;
us faria una sabata al port,
seria plena d'enyorança.
I entre la sabata i el pit
me n'enduria el goig de l'aire
la verdor fina de les plantilles
i la llum del sol ponent.

Mireia Vilalta

Les tortugues

Em sé fer unes tortugues de fusta
Panxarrudes no gaire grans;
Les empeno de llimalla
Tocada amb la pedra imant
I les acolorixo amb pintures
perquè siguin resultants
Ensenyo les tortugues i explico
Que veurem com caminaran
Totes dues soles dins la caixa;
I, un cop a la caixa posades,
Demano un bocí de pa
I el les dono amb una mà
(Però sens que ningú no ho vegi
Hi barrejo pedra imant)
I així sembla per als qui miren
que vénen caminant....

Agnès Horta

De la vila de Bescanó

Adéu vila donada
adéu, vila de Bescanó
que fas una olor barrejada
d'userda i taronjada.
Vibren cases salmoses
sota el dia calorós;
beuen les vaques calmoses
en els nous abeuradors.
Crement fulles seques;
les vedelles seran abundants,
fan les abelles zumzejant.
I ben amples pel camí
a veure van les vaques...
a l'abeurador tot caminant.

Ulises Hergueta

De la vila de Vilanna

Adéu, vila pagesa
adéu vila de Vilanna
que fas una olor estranya
de blat i d'avellana
Vibren les cases marrinoses
sota el dia plujós
beuen les vaques calmoses
en els vells abeuradors.
Crement marges i vessanes;
les collites seran bones
fa l'ase bramant.
I encabides en grupets
a verema van les dones
cap al safareig sotraguejant

Ivan Rosell

Història de la vida quotidiana

Anem a començar una nova pàgina de la Pilastra que la volem dedicar a tota la gent del poble, a les seves vivències, a la vida en general, perquè és el poble i la seva gent que fan la història. A vegades molts d'aquests relats es perden amb el temps, perquè els més joves ja no els recorden o potser ningú no els ha explicat. D'aquesta forma, uns quants quedaran recollits en aquestes pàgines. Perquè aquesta és la vertadera història de cada dia, de la gent, de l'àvia, de l'avi, del pare, de la mare... I en tenim tantes per anar explicant! Comencem, doncs!



Molt amablement, en Francisco Escarrà ens ha rebut a casa seva per explicar-nos una història de poca durada en el temps, però de gran interès, sobretot per a tots aquells que ja fa uns cinquanta anys els agradava el vi.

A finals de l'any trenta-nou, principis dels quaranta, en Francisco i el seu germà Pere, que llavors devien tenir uns 15 i 16 anys, es dedicaven al comerç del vi de l'Empordà. Concretament, anaven de Bescanó a Capmany, a buscar el vi a Ca l'Oliveda i a Can Serra. Com arribava el vi des de les terres empordaneses fins a Bescanó? Doncs amb carro. En el carro hi portaven una bocoi (bóta molt gran) de 600 litres i 6 botes de "*pellejo de cabra*", que també servien a més d'omplir-les de vi, per anivellar la bóta grossa. La feina més feixuga, la d'estirar el carro, la feien dues mules, la "*Morica*" de 7 anys i la "*Manansi*" de 3 i mig. La primera era "*l'escaler*", la que anava al darrere, o també es deia que anava a baranes; la segona, anava al davant perquè era més jove, era el "*ganxer*", perquè anava enganxada amb un collar al carro.

Tenien les mules perquè l'exèrcit roig no els les va requisar mai gràcies a què abans es dedicaven a portar llenya a una foneria i d'alguna manera treballaven per a l'exèrcit.

Solien tardar uns dos dies i una nit per fer el camí, i no paraven gairebé mai, tant sols per abeurar i donar de menjar als animals. Ells dormien a sobre del carro, perquè els "*matxos*" ja anaven fent el seu camí. Una de les parades era a Cala Sausa.

En aquest viatges veien molta destrucció, perquè hem de recordar que era poc després que s'acabés la guerra. Trobaven molts ponts enderrocats que havien de passar com podien. També trobaven "*moros*", destacaments que encara quedaven, perquè la Guàrdia Civil encara no existia. Però, tot i això, el vi arribava a Bescanó.

El vi del bocoi el portaven encarregat per l'alcalde de Bescanó d'aquell moment, en Jaume Casademont, de la botiga de Can Faldilla. Ell els facilitava els certificats corresponents per anar a buscar el vi que era un bé molt escàs, com tants d'altres en aquells temps. Els "*pellejos de cabra*" els portaven per a cases particulars, normalment, a canvi de gra per poder alimentar els animals.

El preu del vi anava per botes, cada bot eren 60 litres i valia unes 30 pessetes. Pel transport cobraven unes 15 pessetes el bot. Tot plegat eren 9 duros.

Un cop arribaven a Can Faldilla havien de descarregar el vi. Per passar el vi del bocoi a altres botes, d'aquest intercanvi se'n deia "*transvasar*", utilitzaven mesures. Una era el "*mitxot*", una mesura de 4 litres i el "*maial*" de 16 litres. Així anaven comptant els litres fins que havien transvasat tot el bocoi.

En Francisco ens va explicar que una vegada quan tornaven de buscar el vi van veure que no tenien prou menjar per a les mules i es van parar en un camp d'espercet perquè hi mengessin, amb la mala sort que el pagès els va veure. Però, en adonar-se que portaven una bóta, els va preguntar què hi havia. Al saber que era de vi va agafar una palla de civada, es va enfilem a sobre del bocoi i va començar a xuclar i xuclar... Va ser un intercanvi per l'espercet que s'havien menjat les mules. Però el pagès va xuclar molt i molt, i tot i que era difícil que s'acabés tot el bocoi, en Francisco assegura que aquell bon home no va arribar a casa seva aquell dia. ■

Judith Frigolé



Activitats de l'Associació Gent Gran de Bescanó

L'Associació Gent Gran de Bescanó continua les seves activitats dintre i fora del Casal d'Avis, les quals són per a tothom, siguin o no socis.

El desembre de l'any passat teníem programada una excursió al Vallespir que es va haver de suspendre per la nevada que va caure aquells dies i que ara hem fet l'abril d'aquest any.

El febrer d'enguany vam anar a Roses, on vàrem tenir l'oportunitat de veure la molt bonica rua carnavalesca d'aquest poble i, a la tarda, el concurs de disfresses de l'Estartit.

Els nostres tallers de manualitats continuen a plena activitat; actualment en fem de pintura, brodat, vitralls i patchwork. Aquests tallers duraran fins al mes de juny, quan celebrarem la cloenda, i els treballs fets durant el curs 2001-2002 es podran veure en l'exposició que cada any organitzem amb motiu de la Festa Major de Bescanó. Cal destacar que algunes vegades també organitzem sessions de bingo.

Pel que fa a properes activitats, cal recordar que el mes de setembre tornarem a celebrar la Diada de Germanor a l'Hotel "La Terrassa" de Platja d'Aro.

L'Associació Gent Gran de Bescanó és de caràcter oficial, ja que està inscrita en el registre d'associacions de la Generalitat de Catalunya i està associada a la Federació d'Associacions de la Tercera Edat de Catalunya (FATEC), i la seva finalitat és organitzar tota mena d'activitats socio-culturals dirigides al seu manteniment de la persona.

La Junta

La nova junta del Casal d'Avis de Bescanó

La nova junta del Casal d'Avis, que va ser escollida en l'assemblea celebrada a principis d'any, està formada pels següents membres: **PURITA PERICH, presidenta; CARMELITA AUBERT, vicepresidenta; PERE FREIXENET, tesorero; CARMÉ GIRONÈS, secretària; PILAR GALLEGÓ, CARMÉ VILAPLANA, MIQUEL FERRÉS, ROSER SOLER, JOAN ESPUÑA, MARC BATALLÉ i NÚRIA BRUGUER, vocals.**

Des de la seva elecció, aquesta junta, que compta amb tot el suport de l'Ajuntament, és la responsable de programar i gestionar les activitats del Casal d'Avis. A més de fer les programacions més d'acord amb les necessitats de la gent gran, amb la nova junta es podrà començar a treballar en la materialització del Centre de Dia, un servei molt interessant per a la gent gran que l'Ajuntament vol que sigui una realitat al més aviat possible.



Per altra part, cal destacar que les activitats del Casal han fet un tomb molt important amb la incorporació de la Neus Salvadó com a responsable de la dinamització d'activitats. Així, les darreres activitats dutes a terme al Casal d'Avis han estat les següents:

- Revetlla de Cap d'Any a l'escola de Bescanó.
- Sortida al programa "La columna" de TV3, conduït per Júlia Otero.

- Cinema.
- Xerrades sobre medicina per a gent gran a càrrec de metges de la Clínica l'Aliança de Girona. De moment s'han fet tres xerrades sobre nutrició, sordesa i artrosi.
- Tarda musical a càrrec de Gerard.
- Celebració del Dijous Gras amb un ball amenitzat pel duet Fluvià que es va dur a terme al pavelló.
- Excursió a Barcelona per veure l'espectacle "Notre Dame".
- I etc.



Totes aquests activitats han tingut una gran participació fins al punt que, en alguna ocasió, l'actual Casal ha quedat una mica just, de manera que hagués estat impossible organitzar-les en les antigues dependències dels baixos de l'Ajuntament.

També s'ensenya tall i confecció els dimarts, es fan manualitats els dimecres i es dur a terme un taller de memòria els divendres.

Pel que fa a les activitats programades per a aquest any, hi ha sortides a Caixa Fòrum, a les caves Codorniu i a la casa Batlló, i l'organització d'un curs de jardineria i art floral. ■

Comencem aquesta secció de consells pràctics de jardineria per a l'afecionat, il·lustrat i posseïdor d'un espai ver, jardí, terrassa o interior.

En successius números d'aquesta revista anirem comentant diversos temes referents al món de la jardineria.

Com a primer punt, voldríem recordar-vos que, per aquestes dates, finals de l'hivern i principis de la primavera, tots els arbren haurien d'estar podats i la major part dels arbustos també.

Ara anem a tocar un tema que per a les persones que tenen jardí sempre comporta preocupacions i problemes: la gespa.



La gespa

Escarificador.

En aquesta època de l'any, la primera feina que s'ha de fer en el jardí és escarificar-lo. Per fer aquest treball hi ha eines apropiades en els centres de jardineria. Escarificar és treure tota l'herba seca del jardí, morta per les glaçades de l'hivern. Passarem l'escarificador de dalt cap a baix, fent petits espais i retirant l'herba seca, que guardarem si tenim un compostador per fer-ne més tard el nostre propi compost.

Una vegada escarificat el jardí, feina dura, passarem a un adob d'arrel de les gramínies amb adobs específics per aquesta tasca i que han de ser d'alliberament controlat perquè no es cremi la gespa i deixi anar tot el compost lentament. Una vegada acabat l'abonament, regarem la gespa amb aigua abundant.

Si hem fet les feines abans esmentades -escarificar, adobar i regar correctament-, aproximadament en els pròxims 7 o 10 dies tindrem un rebrot de gespa sa i molt verd.

La primera sega de la gespa es farà amb el tallagespa en un punt elevat de la màquina per no arrencar l'arrel i allargar la durada del reg i l'adob que li hem aplicat. Més endavant desaconsellarem el rec excessiu, ja que, a més de malbaratar aigua inútilment, provoca fongs.

Per altra part, en aquestes dates, observarem que els arbres, arbustos i coníferes comencen a brotar i també surten pugons, àcars, etc. Quan detectem el primer símptoma de la seva presència, hem d'aplicar a la planta un tractament en base a productes fitosanitaris, diferents per a cada tipus de problema. Cal assenyalar que en qualsevol centre de jardineria ens aconsellaran sobre el tipus de tractament que cal aplicar.

També hem de tenir una especial atenció a les fulles, que és on s'observa la carència d'adobs en general. Així, les fulles grogues volen dir falta d'adob o excés d'aigua, mentre que les fulles amb les puntes marrons són un indicatiu de presència de fongs o falta d'aigua.

Per acabar, cal aprofitar l'avinentsa per anunciar-vos que volem fer un llibre sobre les plantes, arbres, arbustos... que es troben en el terme municipal de Bescanó, explicant les seves característiques, situació, antiguitat, etc., motiu pel qual agraiem qualsevol informació que ens pugueu fer arribar sobre el tema. ■

Jaumi



Patinadores del nostre club que van participar en la VIII Trobada de Patinatge de Bescanó el 24 de gener del 2002.

Activitats del Club Patinatge Bescanó

Una vegada més, el Club Patinatge Bescanó us informa de les activitats que s'han realitzat des d'octubre del 2001 al febrer del 2002. Proves, campionats, festivals i activitats d'esbarjo com ara el dinar de germanor a l'aire lliure a l'entorn del pavelló, l'excursió a les Fires de Sant Narcís i el tradicional Caga-tió de Nadal.

Proves de la Federació Territorial de Patinatge

Les nostres patinadores, Laia Creus i Elisabet Soler, d'Escola (F.O.) i Neus Bagué, de lliure, van participar en la tercera convocatòria d'Iniciació B (Modalitat lliure i Escola F.O.) que es va dur a terme els dies 6 i 7 d'octubre del 2001 a Llagostera.

Els dies 3 i 4 de novembre de l'any passat es va celebrar al pavelló de Fornells la tercera convocatòria del Certificat d'Aptitud, al qual s'hi varen presentar les patinadores del CP Bescanó Aida González, d'Escola (F.O.), i Paula Galindo i Elisabet Soler, de lliure.

Continuant amb la preparació de cares als campionats, el passat 24 de febrer es va dur a terme al pavelló poliesportiu de Bescanó la primera convocatòria d'Iniciació A del 2002. En la modalitat d'Escola (F.O.) van participar-hi les nostres patinadores Laura Turon, Laura Fernández, Afra Gómez, Meritxell Angelats i Laia Font, mentre que en la modalitat lliure van fer-ho Carla Galindo, Carla Bonadona i Meritxell Angelats.

Campionats de debutants de la Federació Territorial de Patinatge

Aquest campionat es va celebrar a Celrà el 9 de desembre de l'any passat i els cinc patinadors/es del nostre club que hi van competir van obtenir els següents resultats:

- MODALITAT LLIURE: Elisabet Soler, 1a classificada en la categoria aleví femení; Ivan Acedo, 1r classificat infantil masculí; Paula Galindo i Raquel Gómez, 1a i 2a classificades en infantil femení.
- MODALITAT ESCOLA: Raquel Gómez i Aida González, 1a i 2a classificades en la categoria infantil femení.



Participants en el Campionat de debutants celebrat a Celrà el 9 de desembre de l'any passat.



Jornada d'esbarjo a l'aire lliure que es va fer als voltants del pavelló el 21 d'octubre del 2001.

Festivals i trobades de patinatge

El 24 de novembre de l'any passat el CP Bescanó va celebrar la VIII Trobada de Patinatge Artístic, que va comptar amb la participació dels següents clubs convidats: CP Camprodon, CN Figueres, CP Breda, Girona CH, CP Salt, FD Cassanenc, CP Ripoll, CP Sarrià, CP Serinyà; ACE Fornells, l'Aulet de Celrà i CP Vilobí.

La Trobada fou molt entrançable, ja que, malauradament, l'Ester Padilla Ventura, patinadora del nostre Club des que tenia 5 anys, no va poder ser entre nosaltres, ja que ens va deixar, víctima d'un accident, el passat 25 de juny. Per això, les patinadores grans del CP Bescanó van dedicar-li una actuació fora de programa, que van denominar "Ester, sempre amb nosaltres", per demostrar-li que sempre la tindrem present.



Un moment de l'actuació que les patinadores grans del Club van dedicar a l'Ester Padilla (a.c.s).

El nostre club va participar, amb l'actuació "Màtrix", en els festivals del CP Llagostera i HC Girona, celebrats els dies 22 de desembre de 2001 i 26 de gener de 2002, respectivament. També vam participar, amb les actuacions "Volcànics" i "El Show de les Peques", en la Trobada de Patinatge que el 27 de gener va tenir lloc a Figueres organitzada pels clubs de Celrà, Figueres, Serinyà, Vilobí, Olot i Bescanó.

Celebracions, excursions i esbarjo

El 21 d'octubre del 2001, a iniciativa de les entrenadores, i per primera vegada, el club va organitzar un dia d'esbarjo a l'aire lliure amb pares, patinadors/es, entrenadores... Es va dur a terme a la gespa dels voltants del pavelló i va consistir en tota mena de jocs per a grans i petits. Tot seguit hi va haver un dinar de germanor i, posteriorment, la típica castanyada amb garnatxa i moscatell per a tothom.

Per a les Fires de Sant Narcís es van organitzar dues excursions d'un dia a les atraccions, una per als grans i l'altra per als petits, perquè tots els patinadors/es poguessin gaudir d'una jornada de diversió.

El dia 22 de desembre van tornar a organitzar el tradicional Caga-tió. Van haver-hi regals per a tothom i vam acabar la diada jugant tots, petits i grans.

Nota informativa

Si teniu material de patinatge -maillots, patins,...- en bon estat i desitgeu vendre'l, podeu anotar-ho a les llistes que hi ha als taulells d'anuncis del pavelló, que es troben situats a l'entrada i al passadís dels vestidors.

Per acabar, cal recordar que si desitgeu començar a patinar o voleu demanar informació sobre el tema, ens trobareu al pavelló a partir de les 6 de la tarda de dilluns a divendres i els dissabtes des de les 9 del matí. ■

C.P. Bescanó

Club Esportiu Bescanó

El C.E. Bescanó torna a informar sobre la situació del club:

En relació al tema esportiu, cal assenyalar que els diferents equips estan rendint a un bon nivell i amb resultats satisfactoris.

Respecte a les instal·lacions, la Junta continua treballant per aconseguir a la seva millora. Cal indicar que l'Ajuntament ha fet instal·lar les tanques metàl·liques de la paret frontal del camp, tal com s'aprecia a la fotografia que acompanya aquest text. A més, en la darrera reunió mantinguda entre una comissió del club amb l'alcalde, es va acordar continuar amb les millores de les instal·lacions del club, de les quals informarem en un futur.

Volem aprofitar l'avinentsa per agrair la col·laboració de totes les persones que van treballar per al club a la Quina de les passades festes nadalenques.

Per últim, tornem a donar les gràcies a La Pilastra per l'oportunitat que ens dóna d'arribar als seguidors del nostre club. ■

La Junta



Vista de les tanques metàl·liques que s'han instal·lat a la paret frontal del camp.



Tenim prou aigua?

El consum d'aigua dolça és un més dels problemes ecològics als quals s'està enfrontant el nostre món, avui en dia, és absurd pensar que l'aigua és un recurs il·limitat. Els missatges per part de l'ONU així ens ho diuen: més de mil milions de persones manquen encara d'accés a l'aigua potable i uns altres, 1.700 milions, no disposen de xarxes per sanejar degudament les seves aigües fecals. Una tercera part de les morts del món són motivades per la falta d'accés a aqüífers potables.

Les causes d'aquesta manca d'aigua potable són variades i tots, ens agradi o no, hi estem involucrats. Alguns dels factors més importants que intervenen en aquesta falta de reserves d'aigua són: la contaminació urbana, que desplaça l'aigua de pluja; la desforestació, que és la causa de l'erosió del sòl i l'empobriment de les conques; pesticides i fertilitzants, que es filtren en el sòl i degraden les capes aqüíferes i les costes; les aigües residuals de les indústries i grans concentracions humanes, que contaminen rius, estanys i costes. Aquests són, a grans trets, els factors més importants que ens afecten.

Totes aquestes dades poden semblar que ens queden molt lluny i que són situacions extremes, mes pròpies de països africans o centre-asiàtics. Però la realitat és més crua, tots ens n'adonem que cada dia plou menys, els rius de les nostres contrades no porten el volum d'aigua ni de vida d'altres temps i les notícies que els pantans estan sota mínims ja comencen a ser "normals" quan s'acosta l'estiu.

La major part del nostre planeta és aigua, en concret un 79%, i el 21% restant és terra ferma. Això ens podria fer pensar que tenim aigua per donar i vendre, però res més lluny de la realitat. Unes dades que ens poden fer veure la realitat són les següents: un 94% del total d'aigua del planeta és salada, un 4% aigües soterrànies, un 1,6% aigua en forma de gel (casquets polars), un 0,2% són rius, estanys i pantans i un altre 0,2% correspon a l'atmosfera i éssers vius.

Amb la mitjana d'aigua que consumeix una família cada dia podem omplir sis banyeres, i això és una barbaritat si ho comparem, per exemple, amb el consum d'un

habitant de Madagascar, que és de només 35 litres a la setmana. A més a més, hi ha petits factors que ens poden semblar insignificants i que ens passen desapercebuts dia a dia. Una aixeta que estigui en males condicions i que degotegi representa una pèrdua de 50 litres d'aigua al dia. Quan ens rentem les dents i deixem l'aixeta oberta fàcilment estem llençant uns 20 litres d'aigua. Rentar els plats amb l'aixeta oberta malbarata una mitjana de 100 litres. Si ens afaitem i no tanquem l'aixeta malgastem d'uns 30 a 50 litres. Rentar els cotxe amb una mànega consumeix fins a 500 litres. Aquestes actuacions, a banda de suposar un consum desmesurat d'aigua, també comporten que les nostres factures d'aigua siguin més elevades del que haurien de ser. En definitiva, a la llar podem estalviar una gran quantitat d'aigua cada any, simplement canviant una mica la nostra conducta.

Què podem fer per millorar-ho?

Si només mullem i esbandim el raspall i mantenim l'aixeta tancada, quan ens rentem les dents, únicament utilitzem 1 litre d'aigua. Quan ens afaitem, si omplim el lavabo i tanquem l'aixeta només fem servir 5 litres d'aigua. Omplir l'aigüera quan rentem els plats representa gastar menys de 20 litres. Si per rentar el cotxe fem servir una galleda i una esponja gastem menys de 50 litres. Dutxar-nos en lloc de banyar-nos, no engegar la màquina de rentar fins que estigui totalment plena o regar el jardí a la nit també poden ajudar-nos a estalviar una gran quantitat d'aigua a la llar.

Per altra banda, revisar les aixetes periòdicament i canviar els dosificadors per uns altres que economitzin l'aigua amb una millor barreja d'aigua i aire, i millorar els sistemes de descàrrega de l'inodor poden ser uns bons canvis per aconseguir un consum d'aigua a la llar més sostenible.

Aplicant aquests petits canvis contribuïm amb un petit granet de sorra a la millora del nostre món i, de mica en mica, anirem adoptant una actitud de respecte envers el nostre medi.

Per acabar, vull recordar-vos dues dates importants del calendari: el passat divendres, 22 de març, dia mundial de l'aigua; i el proper dimecres 22 de maig, dia mundial de la biodiversitat. ■

Lluís Soler

Ep! Compte amb les caigudes, podem evitar fractures

Les lesions produïdes pels accidents són un dels principals problemes de salut durant l'envelliment. Per la seva freqüència i gravetat, aquestes lesions, provocades moltes vegades per caigudes,

constitueixen un greu problema sanitari. Són les persones grans les que presenten una major incidència i susceptibilitat a patir lesions. Representen, també, un alt cost social i econòmic, donat l'increment d'ús dels serveis sanitaris.

Un 30 % de les persones de més de 65 anys, i d'aquestes un 50 % de manera recurrent, cauen al cap de l'any, segons les estadístiques. Amb una intervenció sobre diferents factors podem reduir del 30 al 39 % la freqüència de les caigudes. L'Equip d'Atenció Primària de Salt vol prevenir aquestes caigudes de la gent gran, i amb aquest ànim ha elaborat un programa pioner a les comarques gironines titulat: "Efectivitat d'una intervenció multifactorial per a la prevenció de les caigudes de la gent gran d'una comunitat".

L'Àrea Bàsica de Salut (ABS) de Salt inclou els municipis de Salt, Bescanó, Vilablareix, Fornells de la Selva i Aiguaviva, amb una població urbana i rural d'uns 28.000 habitants dels quals, 2.725, tenen més de 70 anys.

Conscients de la necessitat de donar un pas endavant en la prevenció dels problemes de salut, volem implicar els mateixos membres de la nostra comunitat en la presa de decisions que afecten la seva salut.

Per això, vàrem començar el nostre estudi estudiant: primer, quins eren els problemes de salut de la nostra comunitat; segon, amb quins recursos sanitaris i extrasanitaris comptàvem; i tercer, prioritzar conjuntament amb els membres de la comunitat els problemes detectats, per abordar-los de manera progressiva en funció de la seva importància.

Aquest primer estudi ens va portar a la decisió de treballar els problemes que afecten a la gent gran, ja que vàrem constatar l'envelliment progressiu de la població.

Entre les diferents possibilitats vàrem creure que era necessari posar en marxa un projecte per a la prevenció de les caigudes de la gent gran que viu a la nostra comunitat. Durant un període de dos anys es portarà a terme una intervenció sobre diferents aspectes amb activitats comunitàries i individuals, tant a la consulta com als domicilis.

Els aspectes principals d'aquesta intervenció se centraran en la revisió dels tractaments farmacològics, vigilància de les baixades de tensió arterial, correcció dels dèficits

auditius i visuals, prevenció dels riscos ambientals, promoció de l'exercici físic pel manteniment de l'equilibri i la força muscular, control de possibles lesions als peus i recomanació d'una dieta rica en proteïnes i calci.

Les actuacions a nivell comunitari consistiran a fer una àmplia difusió del tema alhora que tractaran d'implicar a tota la ciutadania (xerrades informatives, participació en activitats com marxes populars...).

L'avaluació es realitzarà al cap de dos anys per tal de conèixer l'efectivitat d'aquesta intervenció i saber si hem estat capaços de disminuir les caigudes de la gent gran i les seves conseqüències. ■

Què es pot fer per no caure?

- 1- Baixar i pujar l'escala sempre amb el llum encès i agafant-se a les baranes.
- 2- Treure les coses del terra que poden fer caure: papers, roba, sabates, cables elèctrics, catifes, joguines i animals.
- 3- Mantenir en bon estat les baranes, terres, esglaons i la il·luminació de la casa.
- 4- No fer servir productes de neteja del terra que facin relliscar, com les ceres.
- 5- La banyera i la dutxa són llocs perillosos: enganxi un antilliscant al terra.
- 6- A la cuina cal tenir els estris d'ús habitual a l'abast, ni massa amunt, ni massa avall.
- 7- No fer servir cadires ni tamborets com a escales.
- 8- Portar les sabates ben ajustades, amb sola prima i de goma gravada.
- 9- Fer dieta rica en calci i vitamina D (llet i formatge). Es recomana caminar a l'aire lliure diàriament.
- 10- En cas de tenir algun problema de vista, oïda o peus, consultar al seu metge o infermera.
- 11- Fer revisar la medicació que s'està prenent, fins i tot els medicaments sense recepta, pel seu metge.
- 12- No aixecar-se de cop del llit o cadira: es pot marejar.

Sortides de la Colla Excursionista l'Isard de Bescanó

Des de l'últim número de La Pilastra la Colla Excursionista l'Isard de Bescanó ha realitzat nombroses sortides.

El mes de novembre vam fer una caminada a partir del Pont d'en Valentí, prop de Sadernes, i fins al Puig de Bassegoda (1.376 metres).

El dia 16 de desembre vam sortir de Bescanó per portar un pessebre a Sant Grau. Vam participar-hi aproximadament 100 persones, que vam aprofitar la sortida per fer una bona botifarrada.

El dia 20 de gener anàrem amb autocar fins a Cala Montjoi, punt de partida de la caminada que vam fer fins a Cadaqués, sense oblidar-nos de visitar el bonic racó del far de Cala Nans.

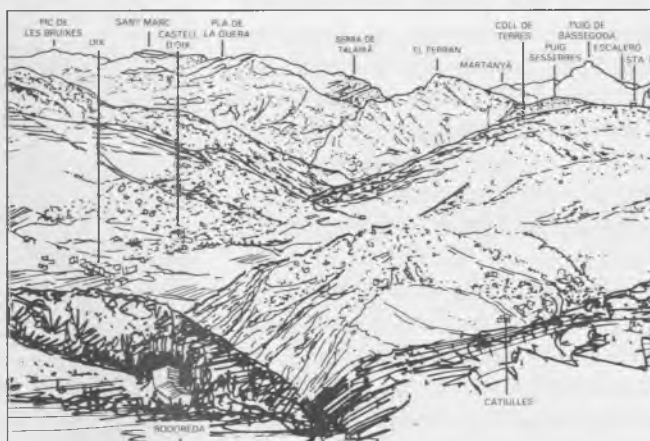
El 10 de març vam fer una nova excursió a l'Alta Garrotxa. Sortírem d'Oix per pujar al Puig Ferran, passant per l'església romànica de Santa Maria d'Escales i baixant pel poble abandonat de Talaixà. Ja de tornada cap a Oix, a la tarda, vam passar per la Vall d'Hortmoier, visitant així els dos colossals roures que es troben en aquest paratge.

En el moment de redactar aquest escrit ja estem preparant noves sortides, com per exemple la de Setmana Santa al Pallars, una altra al Pedraforca, al Carlit o tornar al Canigó... ■

Andreu Batallé Soms



La Vall de Riu i el Puig de Bassegoda.



Principals cims de l'Alta Garrotxa.



Membres de la Colla al cim del Bassegoda.



Detall del pessebre que vam portar a Sant Grau el 16 de desembre.



La torre de vigia que hi ha al cim de Sant Grau.



Una part dels membres de la Colla que van fer la caminada fins a Cadaqués.



Un dels roures de la Vall d'Hortmoier.



El bonic racó del far de Cala Nans.



Membres de la Colla al cim del Puig Ferran.

Gastronomia

Peus de porc amb cargols

Aquesta recepta ens l'ha proporcionada el "Bar -Restaurant el Bes-canoni". L'Assumpció, la mestressa, que ens ha atès molt amablement, ens ha dit que ha triat aquest plat perquè és dels que fa més anys que elabora. Li va ensenyar la seva mare, la Lola. Ens ha confirmat que deu fer de 25 a 30 anys que el cuina, que sempre queda molt bo i agrada a petits i grans. Ha confessat que no ens ha amagat cap secret en la seva elaboració. Ja veurem si a casa ens queda igual de bo!

Ingredients: (per a 4 persones)

4 peus tallats en 4 talls cada un, cargols (100), de 2 a 3 boques de mar, 1 ceba, 1 tomata, all, julivert, ametlla i avellana, sal i pebre.

Preparació:

Es posa una olla al foc amb aigua, una fulla de llaurer i un osset de pernill. S'hi posen els peus a bullir durant unes dues hores i mitja, fins que quedin tous. Un cop bullits s'escorren i s'enfarinen. En una paella amb oli es fregeixen. Mentrestant, es fan bullir els cargols en una altra olla durant una hora i mitja, més o menys. Una vegada bullits els cargols s'escorren i es fregeixen juntament amb les boques, tirant-hi un bon polsim de pebre. Llavors es fa el sofregit amb la ceba i la tomata. Agafem una cassola de fang i hi posem: els peus, els cargols i el sofregit, una mica de vi blanc, aigua i es deixa que faci la xup-xup durant una estona. Finalment hi tirem la picada que l'haurem feta amb l'all, el julivert, l'ametlla i l'avellana. Deixem que faci una mica més la xup-xup i ja estan a punt per menjar. Que vagi de gust!

Flam d'ou

Aquesta recepta, que data de l'any 1900, és originària de la rectoria d'Amer, ha estat cedida per una família que fa més de tres generacions que la segueix tal qual. Recomanem al nostres lectors que provin aquestes postres delicioses.

Ingredients: (per flam)

1/2 litre de llet (si és de Can Batllori, les postres surten millor), 5 ous, 5 cullerades ben completes de sucre, 1/2 canó de canyella.

Ingredients: (per al sucre cremat)

2 cullerades de sucre, 1 culleradeta petita d'aigua.

Preparació:

S'agafa una flamera o un pot que pugui anar al bany maria, i s'hi posa el sucre i l'aigua per fer el sucre cremat. En un altre pot es posen els 5 rovells d'ou junt amb les 5 cullerades de sucre i es bat fins que quedi una pasta ben homogènia i esponjosa. Aleshores s'hi barregen les 5 clares muntades a punt de neu. Després s'hi afegeix la llet, es remena i es buida dins el pot o flamera on hàgim torrat el sucre, el qual haurà d'estar fred. Quan ho tenim tot posat al mateix pot, al cim s'hi posa la mitja branqueta de canyella. S'agafa una cassola que pugui anar al forn i s'omple d'aigua fins a la meitat. A dins la cassola s'introdueix la flamera i es deixa coure al bany maria, a forn bastant fort, durant mitja hora o tres quarts, tenint en compte que l'aigua no ha d'arrencar mai el bull. Si és que això passa, s'hi afegeix aigua freda tant per quant. Es va vigilant i quan el flam es desprèn de les vores és que ja està llest. Es treu l'aigua, es deixa refredar i es posa a la nevera a refrescat. Bon profit! ■

El racó de la llengua

LA PILASTRA agraeix una vegada més la col·laboració dels nostres lectors per la seva gentilesa en fer-nos arribar poesies pròpies o d'autors ja consagrats que tenen les seves arrels en llocs propers nostres i, a més, molt admirats per tots els nostres lectors.

Han fet arribar a les nostres mans un llibre de poesia escrit per Mercè Bayona Codina (Hostalets de Bas 1903 - Cogolls 1972).

Els temes de Mercè Bayona són trets de la pròpia vida del seu entorn, tant paisatgístic com social. En la seva poesia es nota la influència de Mn. Cinto Verdaguer i també la de Maragall.

Per posar a la consideració dels nostres lectors, hem escollit el poema "A unes violes" per la seva senzillesa comprensiva, per la seva delicadesa, pel temps en què sortirà aquesta revista i pels records de joventut que portarà a molts lectors de LA PILASTRA.

"A unes violes"

*Dolces missatgeres
del goig de l'amor
siau benvingudes
a sobre mon cor.*

*Vora el caminal
aneu fent florida,
quan vindrà l'amat
en farà collita.*

*I vos dirà l'amor:
-Oh, flors exquisides,
que a sobre mon pit
sereu adormides,*

*canteu-li el secret
de mes galaneses
quan a sos petons
sigueu flors enceses!-*

*Com un dolç missatge
del goig de l'amor
jo us bressaré sempre
a sobre mon cor!
(1924)*

Comentari

La viola, per la seva senzillesa, bellesa i pel seu perfum, és l'expressió de l'amor senzill, sense complicacions. En el poema l'amat i l'amada es diuen el seu amor simbolitzat en el pomell de violes.

Mètricament el poema consta de cinc estrofes. La tres i la quatre són com un encavallament, ja que es complementen per un sol sentit. Hi ha alternança entre versos aguts i versos plans. Fa servir elisions com "vora el camí" i sinalefes, algunes d'elles agosarades com "I vos dirà l'amor", en realitat la sinalefa està en "i os dirà". La rima bàsicament és assonant, alguna d'elles fàcils. ■

Lluís Comamala

Entreteniments

Sopa de lletres

Busca a la sopa de lletres les paraules corresponents a aquestes definicions del diccionari. Totes les paraules comencen per la lletra B

- Mena de xinell-la moresca.
- Festa que els romans celebraven en honor del déu Bacus.
- Qualsevol microorganisme de la classe dels esquizomicets.
- Acció de badar
- Drap de llana o també barrejat de llana i cotó de teixit fluix i poc atapeït, cobert de pèl per una o dues cares
- Rem de pala acassolada.
- Acció, paraula, pròpia d'un baixà
- Giny antic de guerra per a llançar pedres o sagetes gegants.
- Pica per prendre banys
- Pallissa, llenyada. Operació de batre.

B	A	J	A	N	A	D	A
A	T	S	E	L	L	A	B
B	A	T	O	L	I	I	O
A	B	A	N	Y	E	R	A
T	A	H	A	Y	A	E	L
R	I	U	T	N	D	T	A
A	O	I	E	F	U	C	N
C	N	O	I	I	T	A	A
I	A	D	A	D	A	B	C
A	V	A	B	O	B	Q	A
B	A	B	U	T	X	A	B

SOLUCIONS
 1- BARUTXA / 2- BACANAL / 3- BACTERIA / 4- BADADA / 5- BAILETA / 6- BAIONA / 7- BAIANADA / 8- BALLESTA / 9- BANYERA / 10- BATUDA

Observa bé la foto de l'escola i pensa quina de les peces del costat és la que hi falta.



SOLUCIÓ: HI FALTA EL TALL DE FOTO 4

Refranys

Aquí teniu una colla de refranys més, tot seguint la sèrie que vam començar en la passada revista. Recordeu que es tracta de relacionar cada refrany amb la seva explicació més encertada.

- | | |
|---|--|
| 1. A FILAR | A S'utilitza per indicar que la tercera vegada que es treballa o lluita per l'obtenció d'un objectiu és quan es fa un màxim esforç jugant-se el tot pel tot. |
| 2. A TANT PER BARBA, A TANT PER CAP | B S'utilitza per indicar una gran seguretat i certesa, com també per indicar els conceptes de facilitat, senzillesa. |
| 3. A LA TERCERA VA LA VENÇUDA | C Es diu quan s'han de repartir els guanys o les despeses entre una colla de persones |
| 4. AGAFAR LA MONA, AGAFAR EL GAT, AGAFAR LA TURCA | D Es diu de qui és un esvalotat, un tabalot. |
| 5. ALÇAR-SE AMB LA BOMBA | E Estar de desgràcia, ésser advers o adversa a la fortuna. |
| 6. ÉSSER PEIX AL COVE | F Es diu de qui està al màxim de la misèria o de la manca de cabals. |
| 7. ÉSSER UN CAPSIGRANY | G Emborratxar-se |
| 8. ESTAR DE POTRA | H Hom hi sol enviar les persones que li són ingrates, generalment les dones, per treure-les del davant. |
| 9. ESTAR DE PEGA | I Tenir molta sort |
| 10. NO TENIR NI UN CLAU | J Desaparèixer inesperadament i sobtadament d'un lloc. Es diu quan algú marxa d'un lloc deixant deutes i sense que se sàpiga on ha anat. |

SOLUCIÓ:
 1.....H
 2.....C
 3.....A
 4.....G
 5.....J
 6.....F
 7.....D
 8.....I
 9.....E
 10.....B

recollida



selectiva



FEM UN REPÀS!



PAPER I CARTRÓ -CONTENIDOR BLAU-
Diaris, revistes, folis, cartes, llibres, cartró...

MEDICAMENTS



VIDRE -CONTENIDOR VERD-
Ampolles de vidre, ampolles de refrescs, d'aigües, de suc, de begudes alcohòliques, pots d'aliments o de conserva, ampolles de cava...



ENVASOS LLEUGERS -CONTENIDOR GROC-
Envasos de plàstic que no hagin contingut productes tòxics i perillosos, llaunes de refrescs o de conversa, brics, taps de plàstic o metàl·lics, porexpan, bosses de plàstic.

PILES



...i RECORDA!!!

SERVEI DE RECOLLIDA DE MOBLES I TRASTOS VELLS

Al municipi hi ha un servei gratuït de recollida domiciliària de mobles i trastos vells que té establert un dia de recollida al mes. Si ens en volem desfer, cal dipositar-los al costat del contenidor d'escombraries més proper la nit abans de la recollida.

DIA DE RECOLLIDA: PRIMER DIMECRES DE CADA MES

RECORDA:

Només es recolliran els mobles i trastos vells el dia establert de recollida. Cal respectar el dia de recollida i evitar deixar-los al carrer quan no toca. Evitem tenir els nostres carrers bruts.

FEM AMBIENT. COL·LABOREM